

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 192.

ALKOHOLSTATISTIKK

1947—1948

(Med oppgave over salgs- og skjenkebevillingene i 1949)

(Statistique de l'alcool 1947—1948)

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

Pris kr. 1.50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1947.

- Nr. 137. Skattestatistikken 1945—46. (*Répartition d'impôts.*)
  - 138. Meieribruket i Norge 1945. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
  - 139. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1946. (*Dette etc. des communes.*)
  - 140. Telegrafverket 1945—46. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
  - 141. Norges jernbaner 1941/42—1944/45. (*Chemins de fer norvégiens.*)
  - 142. Skolestatistikk 1943—44. (*Instruction publique.*)
-

Rekke X.

Trykt 1948.

- Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 144. Norges Brannkasse 1944—46. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 145. Alkoholstatistikk 1946. (*Statistique de l'alcool.*)
- 146. Forsikringsselskaper 1946. (*Sociétés d'assurances.*)
- 147. Norges bergverksdrift 1946. (*Mines et usines.*)
- 148. Jordbruksstatistikk 1946. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 149. Norges handel 1946. (*Commerce.*)
- 150. Norges fiskerier 1944. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. (*Élevage d'animaux à fourrure.*)
- 152. Veterinærvesenet 1946. (*Service vétérinaire.*)
- 153. Meieribruket i Norge 1946. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 154. Norges industri 1945. (*Statistique industrielle.*)
- 155. Syketrygden 1944. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 157. Norges postverk 1947. (*Statistique postale.*)
- 158. Skolestatistikk 1944—45. (*Instruction publique.*)
- 159. Arbeidslønninger 1946. (*Salaires des ouvriers.*)
- 160. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 161. Jordbruksstatistikk 1947. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 162. Statistisk årbok 1946—48. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- 163. Syketrygden 1945. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 164. Industrierbeidertrygden 1943—45. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
- 165. Kommunevalgene 1947. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 192.

ALKOHOLSTATISTIKK

1947—1948

(Med oppgave over salgs- og skjenkebevillingene i 1949)

(Statistique de l'alcool 1947—1948)

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

- Alkoholstatistikk. I. Forbruk av brændevin, vin og øl i Norge 1814—1909,
se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 124.
- Alkoholstatistikk. II. 1908—1011, se N. O. S., rekke V, nr. 199.
- Alkoholstatistikk. III. Drukkenskapsarrestasjoner 1896—1912, se N. O. S.,
rekke VI, nr. 63.
- Drukkenskapsforseelser 1913—1915, se N. O. S., rekke VI, nr. 78.
- Drukkenskapsforseelser 1916—1917, se N. O. S., rekke VI, nr. 143.
- Alkoholstatistikk 1918—1919, se N. O. S., rekke VI, nr. 190.
- Alkoholstatistikk 1920—1921, se N. O. S., rekke VII, nr. 62.
- Alkoholstatistikk 1922—1923, se N. O. S., rekke VII, nr. 129.
- Alkoholstatistikk 1924—1925, se N. O. S., rekke VII, nr. 196.
- Alkoholstatistikk 1926—1927, se N. O. S., rekke VIII, nr. 71.
- Alkoholstatistikk 1928—1929, se N. O. S., rekke VIII, nr. 124.
- Alkoholstatistikk 1946 med tilbakegående oversikter og tabeller, se N. O. S.,
rekke X, nr. 145.
- Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken for årene 1930—1945 er
tatt inn i Statistiske Meddelelser 1931—1946.

Innhold.

	Side
Forord	1
Oversikt	3
Tabeller:	
1. Alkoholforbruket, forbruk av sprit, brennevin, vin og øl pr. innbygger 1851—1948	24
2. Det lovlige alkoholforbruk i 1939, 1947 og 1948	25
3. Anslått lovlig forbruk pr. innbygger av ren alkohol i 3 større landsdeler 1946, 1947 og 1948	25
4. Det lovlige alkoholforbruk i de enkelte måneder i 1947 og 1948 ..	26
5. Tilvirkning av brennevin, sprit og øl levert fra fabrikkene 1927—1948	26
6. Innførsel og utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938, 1947 og 1948	26
7. A/S Vinmonopolets salg 1924—1948	27
8. Forbrukernes utgifter (lovlig forbruk) til sprit, brennevin, vin og øl 1928—1948	28
9. Gjennomsnittspriser på brennevin, vin og øl 1928—1948	28
10. Statens alkoholinntekter 1939, 1947 og 1948	29
11. Statens alkoholinntekter 1928—1948	29
12. Antall straffelte for de forskjellige slags overtredelser 1923—1948. Rusdrikklovforselser	30
13. Antall straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit, og ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og brennevin i de større landsdeler og fylkene 1938—39 og 1946—48	31
14. Antall straffelte for ulovlig fortæring av medbrakt sprit og brennevin og hjemmebrenning i de større landsdeler og fylkene 1938—39 og 1946—1948	32
15. Antall straffelte for ulovlige drikkelag og ulovlig innførsel i de større landsdeler og fylkene 1938—39 og 1946—1948	33
16. Drukkenskapsforselser i de enkelte byer 1947	34
17. Drukkenskapsforselser i de enkelte byer 1948	38
18. Drukkenskapsforselser i bygdene fylkesvis 1947	42
19. Drukkenskapsforselser i bygdene fylkesvis 1948	42

	Side.
20. Drukkenskapsforseelser (alle) og forseelser pr. 1000 innbyggere i byene, Oslo, byene utenfor Oslo og bygdene 1913—1948	44
21. Drukkenskapsforseelser (alle) i byene og bygdene i hver måned 1938—39 og 1946—1948	44
22. Drukkenskapsforseelser (alle) i enkelte byer og bygrupper og i bygdene i de enkelte kvartaler i årene 1928—1930, 1933—1935, 1937—1939 og 1946—1948	45
23. Drukkenskapsforseelser i byene utenfor Oslo og i bygdene, begått av personer bosatt innenfor og utenfor kommunen 1922—1948	46
24. Pst. av alle drukkenskapsforseelser som er begått av kvinner	46
25. Byene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel 1939, 1948 og 1949	47
26. Antallet av byer som har handel av de forskjellige slags 1939, 1948 og 1949	47
27. Herredene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel 1939, 1948 og 1949	48
28. Herreder med og uten rusdrikkbevilling fordelt fylkesvis 1939 og 1949	48
Fortegnelse over byer og herreder hvor det er gitt rusdrikkbevillinger i 1949	49

Table des matières.

	Pages.
Préface	1
Résumé	3
Tableaux:	
1. Consommation des boissons alcooliques de vin, de bière et d'alcool pur par habitant 1851—1948	24
2. Consommation légale d'alcool 1939, 1947 et 1948	25
3. Consommation légale d'alcool pur taxée par habitant pour les trois plus grands districts 1946, 1947 et 1948	25
4. Consommation légale d'alcool en chaque mois en 1947 et 1948	26
5. Production d'eau-de-vie, d'alcool et de bière fournis des fabriques	26
6. Importation et exportation d'eau-de-vie, de vin, de bière et d'alcool pur 1938, 1947 et 1948	26
7. Vente du Monopole 1924—1948	27
8. Dépenses des consommateurs (consommation légale) à alcool, boissons alcooliques, vin et bière en 1928—1948	28
9. Prix moyens d'alcool, de boissons alcooliques, de vin et de bière en 1928—1948	28
10. Revenus de l'Etat de la production et de la vente d'alcool pur 1939, 1947 et 1948	29
11. Revenus de l'Etat de la production et de la vente d'alcool pur 1928—1948	29
12. Condamnés pour distillation illégale, contrebande et vente illégale, etc. 1923—1948	30
13. Condamnés pour consommation illégale d'alcool à brûler et pour achat et vente illégales d'eau-de-vie et d'alcool dans les plus grands districts et par préfectures	31
14. Condamnés pour consommation illégale d'alcool et d'eau-de-vie apportés, et pour distillation illégale dans les plus grands districts et par préfectures	32
15. Condamnés pour des buveries illégales et importation illégale dans les plus grands districts, par préfectures, en 1938, 1939 et 1946—1948	33
16. Délits d'ivresse, villes 1947	34

	Pages.
17. Délits d'ivresse, villes 1948	38
18. Délits d'ivresse dans les districts ruraux par préfectures 1947	42
19. Délits d'ivresse dans les districts ruraux par préfectures 1948	42
20. Délits d'ivresse et délits par 1000 habitants 1913—1948. Somme totale des villes, d'Oslo, des villes hors d'Oslo et des districts ruraux	44
21. Délits d'ivresse pendant les années 1938, 1939 et 1946—1948 par mois	44
22. Délits d'ivresse dans villes singulières et dans groupes des villes, par trimestre 1928—1930, 1933—1935, 1937—1939 et 1946—1948	45
23. Délits d'ivresse dans les villes hors d'Oslo et dans les districts ruraux commis par personnes demeurant dans la commune et hors de la commune 1922—1948	46
24. Pourcent des délits d'ivresse commis par femmes	46
25. Villes réparties par le plus important commerce local de boissons alcooliques, 1939, 1948 et 1949	47
26. Nombre des villes faisant le commerce de boissons alcooliques 1939, 1948 et 1949	47
27. Communes rurales réparties par le plus important commerce local de boissons alcooliques, 1939, 1948 et 1949	48
28. Communes rurales avec commerce de boissons alcooliques et sans celui-ci par préfectures, 1939 et 1949	48
Liste des villes et des communes rurales avec commerce de boissons alcooliques	49

Forord.

Alkoholstatistikken for 1947 og 1948 er satt opp på samme måte som statistikken for 1946. En har sløyfet tabell 15 som inneholdt oppgaver over rusdrikklovforseelser pr. 100 000 innbyggere i enkelte byer og grupper av byer fordi disse beregninger blir mindre nøyaktige jo lenger en kommer bort fra folketellingsåret. Likeledes har en sløyfet de tilbakegående oversikter over drukkenskapsforseelsene i de enkelte fylker i tabell 18 og i de enkelte byer i tabell 19 og tabell 22 med kvartalstall tilbake til 1913. Til gjengjeld har en tatt inn som ny tabell 15 en fylkesvis fordeling over et par rusdrikklovforseelser som har kommet til å spille større rolle i de siste årene (ulovlige drikkelag og ulovlig innførsel). Ny er også tabell 28 hvor herredene med og uten rusdrikkbevillinger er fordelt fylkesvis.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 15. mai 1949.

Petter Jakob Bjerve.

Eilif Gjermoe.

Oversikt.

I. Viktigere lover og forvaltningsbestemmelser.

De nye bestemmelser og endringer i eldre bestemmelser, som årene 1947 og 1948 har brakt, har neppe hatt noen merkbar innflytelse på tallene i alkoholstatistikken. En nevner følgende:

Ved lovforandringer i 1938 og 1939 var valgperiodene for storting og kommunestyre blitt forlenget fra 3 til 4 år. Dette krevde en tilsvarende regulering av bestemmelsene i rusdrikkloven om tidspunktene for brennevinsavstemninger i byene og om varigheten av de kommunale salgs- og skjenkebevillinger. *Lov nr. 17 av 12. desember 1947* bestemmer at det skal være avstemning i 1951 og senere med 8 års mellomrom (tidligere 6). Varigheten av de kommunale bevillinger ble satt til 4 år. En bevilling kan nå overhodet bare gjelde inntil 1 år etter at nytt kommunestyre har trådt til.

Ifølge brennevinsloven av 1908 er det straffbart å framstille drikkebrennevin av denaturert brennevin o. likn. Forbudet gjaldt opprinnelig den egentlige «renaturering», dvs. å skille ut de stoffer som var satt til. *Lov nr. 2 av 30. mai 1947* utvider forbudet til å omfatte også tilsetning av stoffer.

Kgl. res. av 17. oktober 1947 fastsetter forskrifter om kontroll med salg av alkoholholdige essenser.

Ved *kgl. res. av 22. november 1929* om kontroll med salg av brennevin var det bestemt at politiet skulle sende melding til Vinmonopolet om personer som ble straffelt etter visse paragrafer i rusdrikkloven. Ved *kgl. res. av 11. juni 1948* er denne meldeplikt blitt utvidd til noen flere paragrafer.

Kgl. res. av 9. mai 1947 bestemmer at Vinmonopolets utsalg i Tromsø bare kan selge brennevin, vin og fruktvin over disken til folk som hører hjemme i byen eller nærmeste omegn, til andre bare ved sending etter skriftlig bestilling.

Lov nr. 4 av 4. juli 1948 gir et tillegg til rusdrikklovens § 33 om Vinmonopolets avgift til almenntilgode formål som går ut på at 5 mill. kr. skal avsettes til et fond som nyttes til helseformål i kommunene etter Stortingets nærmere bestemmelse.

---

1) Om den reelle betydning av disse bestemmelser se side 8.

Kgl. kunngjøringer av 27. og 30. juni 1947¹⁾ forhøyde krisetilleggsavgiftene på salg av drikkebrennevin, sterk vin og øl. Kgl. kunngjøring av 11. juni 1948¹⁾ har sløyfet krisetillegget til avgiften på vinskjenking. Bestemmelsene om skjenkeavgift på brennevin og vin ble ikke fornyet for terminen 1. juli 1948—30. juni 1949 idet kgl. kunngjøring av 11. juni 1948 om avgift til statskassen på bevertningssteder bare gjelder øl.

Ved kgl. kunngjøring av 27. juni 1947 ble den alminnelige omsetningsavgift, som rammer ølet, satt ned fra 10 til 6¼ pst.

II. Edruelighetstilstanden i alminnelighet.

I de statistisk-økonomiske oversikter (N. O. S. X 143 og 171) har årene 1947 og 1948 vært karakterisert som år med alminnelig økonomisk framgang, stigende sysselsetting og forbruk. Dette kommer også fram i det målet på levestandarden i de brede lag, som en har pleiet å bruke i alkoholstatistikken, nemlig tallet på de første-gangs fattigunderstøttede pr. 1 000 innbyggere. Dette tall gikk nemlig ned fra 2.8 i 1946 til 2.5 i 1947 og 2.2 i 1948.

En forestilling om forandringene i den alminnelige edruelighetstilstand gir totaltallene for forbrukt alkoholmengde og drukkenskapsforseelser.

De var:

	Lovlig alkoholforbruk:		Drukkenskapsforseelser:	
	I alt ren alkohol 1 000 l.	L. pr. innbyg.	I alt	Pr. 1 000 innbyg.
1939	6 490	2.22	37 844	12.9
1946	7 515	2.42	42 515	13.7
1947	7 444	2.37	39 421	12.5
1948	7 347	2.31	40 907	12.9

I 1946 lå tallene noe høyere enn i 1939. Men i oversikten til alkoholstatistikken 1946 ble det (s. 8—17) påvist at tallene ikke lå vesentlig høyere enn i økonomisk tilsvarende år før krigen. En kunne altså ikke si at tilstanden var mindre gunstig enn før krigen. Som følge av den økonomiske framgang i årene 1947 og 1948 kunne en ha ventet at tallene hadde steget i disse år. Men tendensen har alt i alt vært mot *nedgang* selv om tallet på drukkenskapsforseelser er steget litt fra 1947 til 1948. Som følge derav må en si at tallene for 1948 stiller seg gunstigere enn i 1939.

I en tid da folk har vanskelig for å få kjøpt alt det de vil, vil en større del av inntekten enn normalt kunne bli brukt på alkoholen. Dette gjelder siden 1946 da brennevinsrasjoneringen ble opphevd og enda mer siden 1947

¹⁾ Se note 1, side 3.

da alle særlige restriksjoner på omsetningen av monopolvarene falt bort. I årene siden 1945 er tilgangen på de andre varer og tjenester blitt større, og en kunne da vente at alkoholforbruket ville gå ned etter 1946 hvis det var større enn normalt i dette året. Men da en nå må gå ut fra at forbruket ikke var overdrevet stort i 1946, må en forklare nedgangen i forbruket fra 1946 til 1948 på annen måte. Alkohol konkurrerer jo i forbruket med andre varer, og ettersom det igjen blir anledning til å få kjøpt mer av disse varer, f. eks. klær og skotøy, kan det tenkes at det i visse kretser blir spart inn på alkoholen. Her er det da å merke at forbrukernes *utgifter* til alkohol ikke har gått ned, men opp. De samlede utgifter steg nemlig fra 447 mill. kr. i 1946 til 553 mill. kr. i 1947 og 571 mill. kr. i 1948. En god del av denne stigning skyldes ikke at det er blitt lagt på prisene, men at forbrukerne har gått over til dyrere kvaliteter etter som disse er kommet i handelen igjen.

For å kunne dømme allsidig om edruelighetstilstanden, blir det da viktig å avgjøre om forbrukernes utgifter til alkohol har steget mer eller mindre sterkt enn den disponible inntekt eller privatkonsumet. Den verdiindeks for detaljomsetningen, som Statistisk Sentralbyrå beregner, steg fra 182 i gjennomsnitt for 1946 til 223 i 1947 og hadde samme tall i 1948. Stigningen i 1947 beløper seg til 22.5 pst. Etter beregningene til nasjonalbudsjettet steg den disponible inntekt med 15.0 pst. i 1947 og 5.5 pst. i 1948, privatkonsumet med 16.2 pst. i 1947 og 3.4 pst. i 1948. Forbrukerutgiftene til alkohol steg med 23.9 pst. i 1947 og 3.2 pst. i 1948. Det ser derfor ikke ut til at andre varer har fortrengt alkoholen når en ser på befolkningen under ett. Men det er likevel mulig at dette kan ha vært tilfelle i de lag av befolkningen hvor drukkenskapsforseelsene forekommer hyppigst. En kan godt tenke seg at disse lag har innskrenket sitt forbruk mer enn andre kretser som har kunnet holde forbruket oppe og dessuten øke sine alkoholutgifter ved kjøp av bedre alkoholvarer.

Som en ser av tallene side 4, gikk tallet på drukkenskapsforseelser noe sterkere ned enn alkoholforbruket i 1947. Dette stemmer med den gjennomgående tendens i en årrekke før krigen. En kan si at også dette betyr en bedring i edruelighetstilstanden for så vidt en må bedømme ett og samme forbruk, målt etter alkoholmengden, forskjellig ettersom de sosiale skadevirkninger er større eller mindre. I 1948 gikk imidlertid bevegelsen den motsatte vei, tallet på drukkenskapsforseelser gik endog litt opp til tross for at den forbrukte alkoholmengde sank. Men som en vil se i det følgende, kan en gå ut fra at når tallet på forseelser *steg* i 1948, kom det mest av at forfølgningen fra politiets side ble mer effektiv. I det hele tatt kan en regne med at nedgangen i tallet på drukkenskapsforseelser fra 1946 til 1948 ville ha vært litt større hvis politiets effektivitet på dette område hadde vært den samme i alle årene.

III. Det lovlige alkoholforbruk, alkoholprisene, forbrukernes utgifter og statens inntekter av alkoholomsetningen.

Forbruket av de enkelte varesorter. Bevegelsen i forbruket av drikkevarer har vært noe forskjellig for de tre hovedsorter av alkoholvarer, som en vil se av følgende tall:

	Alkoholmengde, 1 000 l.			Varemengde, 1 000 l.		
	1946	1947	1948	1946	1947	1948
Sprit og brennevin ..	5 645	5 135	5 176	14 206	13 230	13 041
Vin	299	407	478	2 257	2 618	2 974
Øl	1 571	1 902	1 693	50 012	54 026	48 321

Forbruket av sprit og brennevin gikk ned i 1947. Målt som vare, gikk forbruket litt ned også i 1948, mens alkoholmengden gikk litt opp. Dette skyldes en sterk stigning i forbruket av sprit i 1948, (se tab. 2 side 25), etter at denne vare hadde vært ute av handelen fra begynnelsen av april 1946 til midten av september 1947. Forbruket av øl gikk sterkt opp i 1947, da bokkølet var i handelen en tid. I 1948 ligger forbruket lavere i varemengde, men høyere i alkoholmengde enn i 1946. I 1948 ble det brukt forholdsvis mer av det sterkere øl, bayer- og pilsenerøl, og dessuten var dette øl blitt sterkere idet gjennomsnittsgelalten var 3.6 pst. i 1948 mot 3.3 pst. i 1946 (i 1939 4.3 pst.). Vinforbruket steg i begge årene. Den forbrukte mengde vinalkohol er enda forholdsvis liten. I 1939 ble det forbrukt ca. 841 000 l. Forbruket i 1948 utgjør ikke så meget som 60 pst. av dette. Forbruket av ølalkohol i 1948 var oppe i ca. 70 pst. av forbruket i 1939, mens forbruket av brennevinsalkohol lå 60 pst. høyere enn i 1939.¹⁾

Sprit og brennevin inntar således en mer dominerende plass i forbruket enn før krigen. I 1939 var det bare ca. 50 pst. av den forbrukte mengde ren alkohol som falt på sprit og brennevin. I 1946 var det derimot 75 pst. I 1947 var det en forholdsvis stor innførsel av vin, og det var bokkøl i handelen en tid. Forbruket av sprit og brennevin gikk da ned så at den prosent av alkoholmengden som falt på disse varer, sank til ca. 70. I 1948 gikk bokkølet igjen ut av handelen og ølforbruket i det hele gikk sterkt ned. Sprit og brennevin fikk da igjen omtrent den samme plass i forbruket som i 1946.

Innførselen av brennevin har i det hele tatt steget. I forbindelse med dette foregår det en forskyvning av forbruket mot dyrere utenlandsk vare. Ifølge Vinmonopolets beretninger var salget av de større varegrupper av brennevin:

¹⁾ Av sprit, brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk solgte Vinmonopolet 646 739 l. ren alkohol i 1946. I 1947 steg tallet til 716 070 l., men i 1948 gikk det litt ned igjen, til 707 371 l.

	1946		1947		1948	
	1000 l.	Pst. av alt bren- nevin	1000 l.	Pst. av alt bren- nevin	1000 l.	Pst. av alt bren- nevin
Utenlandsk hjemmetappet	701	4.8	433	3.2	448	3.4
« originaltappet.	137	1.0	298	2.2	367	2.8
Forskåret	397	2.7	2 996	22.4	3 793	28.7
Innenlandsk	13 224	91.5	9 671	72.2	8 630	65.1

Med hensyn til vinsalget har det foregått store forskyvninger mellom varegruppene fra 1946 til 1948. Salget av sterk vin til skjenkeberettigede ble nemlig gitt fri i oktober 1947. Mens det på sterk vin falt bare 22.2 pst. av salget i 1946, steg prosenten til 55.2 i 1947 og 64.9 i 1948. Til gjengjeld gikk salget av svak vin og norsk fruktvin sterkt ned i 1947. Salget av fruktvin gikk ned også i 1948. Salget av musserende vin steg noe i begge årene.

Forbruket av øl steg en god del i 1947 ikke bare på grunn av bakkølsalget, men også på grunn av utvidd forbruk av bayer- og pilsenerøl i de forholdsvis varme og tørre sommermånedene. Forbruket av landsøl gikk derimot sterkt ned. I 1948 er det igjen nedgang i forbruket av alle ølsorter.

Forbruket i de enkelte landsdeler har ifølge tab. 3 ikke utviklet seg ganske på samme måte. I det Bergenske salgsområde har nemlig forbruket pr. innbygger *steget* i begge årene mot den alminnelige tendens. Her er det å merke at Stavanger fikk utsalg for brennevin og vin fra 1. juli 1947. Det er derfor bare en ubetydelig nedgang i forbruket av sprit og brennevin fra 1946 til 1947 i det Bergenske salgsområde og en forholdsvis stor stigning fra 1947 til 1948.

Alkoholprisene. Gjennomsnittsprisene i tab. 9 framkommer ved å dividere forbrukerutgiftene med den forbrukte mengde. Disse priser steg i begge årene for brennevin og vin enten en holder seg til vareliteren eller alkoholliteren. Når det gjelder ølet, steg vareliteren i pris i 1947 for igjen å gå litt ned i 1948. Alkoholliteren sank i pris i begge årene. Ølalkoholen er nå billigere i forbruket enn brennevinsalkoholen. I 1947 gikk forbruket av øl av skatteklasse I sterkt ned, mens forbruket av øl av skatteklasse II steg foruten at det kom bakkøl (sk.kl. III) på markedet. Gjennomsnittsprisen på vareliteren måtte derfor stige. Men da ølprisen ikke stiger på langt nær i forhold til alkoholinnholdet, slik at alkoholen i ølet blir billigere jo sterkere ølet er, kunne allikevel gjennomsnittsprisen på alkoholliteren i ølet gå ned fra 1946 til 1947. Forhøyelsen av krisetilleggsavgiften fra 1. juli 1947 fikk ikke noen betydning for prisene fordi den alminnelige omsetningsavgift ble satt ned samtidig.

Stigningen i de beregnede gjennomsnittspriser på brennevin og vin kommer av at forbrukerne har gått over til dyrere kvaliteter som etter hvert er kommet i handelen. Leveomkostningene i det hele gikk ned med nesten 2.5 pst. i løpet av 1947 og også litt i 1948. Det effektive prisnivå (det forbrukerne

faktisk betaler) for Vinmonopolets varer er også gått litt ned i løpet av 1947 og 1948 selv om det har vært forhøyelser av prisene på enkelte kvaliteter. Størst betydning har det at de effektive detaljpriser for Gammel akevitt og forskåret eau-de-vie ble satt ned med henholdsvis 2 og 3 kroner pr. helflaske i mai 1947. Forhøyelsen av krisetilleggsavgiftene på brennevin og vin fra 1. juli 1947 hadde ikke noen betydning for de effektive detaljpriser. Det som skjedde var bare at midlertidige pristillegg som var innført da rasjoneringen ble opphevd den 2. januar 1946, ble innregulert i krisetilleggsavgiften. Samtidig med at skjenkeavgiften for vin ble opphevd fra 1. juli 1948, ble reglene om krisetilleggsavgift for vin som skjenkes, forandret, og dette resulterte i at de effektive skjenkepriser for sterke viner ble ubetydelig høyere enn før, mens de ble vesentlig lavere for svake og musserende viner.¹⁾

Forbrukernes utgifter steg i begge årene, fra 447 mill. kr. i 1946 til 553 mill. kr. i 1947 og 571 mill. kr. i 1948 (tab. 8). Relativt sett har stigningen vært sterkest for vin hvor utgiftene har fordoblet seg i løpet av de to årene. Utgiftene til øl ligger derimot ikke vesentlig høyere i 1948 enn i 1946. Jamført med siste år før krigen har utgiftene steget forholdsvis sterkest for brennevin, nemlig fra 81 til 571 mill. kr., dernest for vin, nemlig fra 42 til 88 mill. kr. og minst for øl, nemlig fra 73 til 113 mill. kr.

Statens alkoholinntekter steg ifølge tab. 11 fra 346 mill. kr. i 1946 til 451 mill. kr. i 1947, men gikk ned til 448 mill. kr. i 1948. I pst. av forbrukerutgiftene blir dette 77.4 i 1946, 81.5 i 1947 og 78.5 i 1948. I 1939 var prosenten 51.5. Fra 1939 til 1948 har forbrukernes utgifter til alkohol nesten tredoblet seg. Den rest som ikke går til det offentlige, har derimot bare steget med 30 pst.

Det har vært en del forskyvninger mellom enkelte avgiftsposter (se tab. 10). Innreguleringen av det midlertidige pristillegg av 1946 i krisetilleggsavgiften fra 1. juli 1947 har brakt beløpet på denne post til å stige sterkt. På den annen side er dette den viktigste årsak til at overskuddet av A/S Vinmonopolets drift har gått så meget ned. Nedgangen i skjenkeavgiften av brennevin og vin i 1948 skyldes at disse avgifter falt bort fra 1. juli 1948. Også inntektene av ølomsætningen gikk ned i 1948 fordi selve omsetningen gikk ned.

IV. Rusdrikklovforselser.

Det hele antall straffelte har gått opp i begge de to årene både i bygdene og i byene. Sumtallene (som inneholder et mindre antall dobbelttelling) var i bygdene 716 i 1946, 802 i 1947 og 821 i 1948, i byene henholdsvis 1 594, 1 658 og 1 696. Stigningen i tallene behøver ikke å bety at selve forholdene har forverret seg, idet en må ta hensyn til at politiets arbeid er blitt mer effektivt,

¹⁾ Med hensyn til prisbevegelsen viser en til A.s Vinmonopolets beretninger.

som en vil forstå av de uttalelser fra politiet som er sitert i det følgende side 14, 15 og 17.

I tab. 12 vil en finne oppgaver for de forskjellige slags forseelser. I krigsårene var det den *ulovlige omgang med denaturert sprit* som brakte tallene til å svulme opp. Her inntrådte det allerede i 1945 en sterk nedgang. Denne nedgang har senere fortsatt i byene, om enn med avtagende styrke. Derimot har tallet på landsbygda begynt å stige igjen for så vidt gjelder ulovlig renaturering og drikk. Men stigningen er ikke større enn at den godt kan skyldes den skarpere forfølgning.

Andre forseelser, hvor det har vært nedgang i tallene fra 1946 til 1948, er hjemmebrenning og ulovlig fortæring av medbrakt brennevin på bevertningssteder eller i foreninger o. likn. Nedgangen er forholdsvis større i byene enn i bygdene. I årene før krigen var *hjemmebrenning* den forseelse som hadde de største tallene, i hele riket var det 1 135 av den slags forseelser i 1938 og 1 161 i 1939. Nedgangen siden den tid faller særlig på bygdene hvor tallet var 1 060 i 1938 og 1 094 i 1939.

Til gjengjeld har det vært en voldsom oppgang i tallene for forseelser mot rusdrikklovens § 65 som handler om *ulovlige drikkelag*. Tallet var i hele riket 111 i 1946, 163 i 1947 og 355 i 1948. I bygdene var tallet henholdsvis 43, 14 og 29, i byene 68, 149 og 326. Det er altså bare i byene at tallet har steget så sterkt hvert år. Men en kan ikke slutte av tallene at denne slags ulovlig trafikk har tiltatt så sterkt. I Oslo og Aker var tallet på disse forseelser i 1946 bare 20 (hvorav 16 i Oslo), i 1947 36 (34 i Oslo), men i 1948 110. Og her er det å merke at statistikken for de tidligere år er misvisende når det gjelder Oslo fordi personer som er straffet for drukkenskapsforseelse sammen med forseelse mot rusdrikklovens § 65, ikke har vært tatt med i oppgavene over rusdrikklovforseelser før i 1948. Av andre byer hvor tallet på forseelser mot rusdrikklovens § 65 steg særlig sterkt i 1948, har en først og fremst Stavanger med 26 forseelser i 1947 og 65 i 1948. Etter opplysninger fra politimesteren ble forfølgningen skjerpet høsten 1947 etterat Vinmonopolet hadde åpnet sitt utsalg i byen. Det heter i uttalelsen: «Rusdrikklovens § 65 inneholder to straffetrusler, en mot husverter som lar løse og ledige personer forsamles til drikkegilde (§ 65, 1. ledd) og en mot deltakerne (§ 65, 2. ledd). Inntil 1. september 1947 straffet politiet bare verten og ikke deltakerne. Av de 65 personer som i 1948 ble straffet var 15 husverter og 50 deltakere. For 1947 var de tilsvarende tall henholdsvis 8 og 18». En liknende endring i praksis har også foregått i Trondheim hvor tallet steg fra 11 i 1947 til 22 i 1948.¹⁾ Også i Arendal, hvor tallet steg fra 7 til 18, er forfølgningen blitt skjerpet. Politimestrene i Fredrikstad og Alesund kan derimot ikke gi noen egentlig for-

¹⁾ Det samme har også vært tilfelle i Hardanger hvor det var 11 straffelte i 1948 og ingen i 1947.

klaring på stigningen i tallet i disse byer (henholdsvis fra 10 til 35 og fra 0 til 11).

Nest etter disse forseelser er det *smuglingen* som viser den største stigning i tallene fra 1946 til 1948. Stigningen er omtrent like sterk i bygdene og byene. I bygdene er tallet nå kommet opp i nivået før krigen, men det ligger en del lavere i byene.

Også tallet på straffelte for forseelser mot rusdrikklovens § 62, *ulovlig skjenking, utdeling m. v.*, har gått sterkt opp i begge årene, og det både i bygdene og byene, om enn mest i bygdene. Men tallene er så små her at bevegelsen godt kan bero på tilfeldigheter.

Den forseelse som har vært hyppigst i årene siden 1946, er *ulovlig kjøp og salg m. v. av sprit og brennevin*. Tallet på slike forseelser steg fra 678 i 1946 til 1 019 i 1947, i bygdene fra 148 til 241 og i byene fra 530 til 778. I bygdene gikk tallet i 1948 videre opp til 290, mens det i byene gikk ned til 725, slik at tallet for hele riket er 1 015 i 1948. Av denne slags forseelser er det nå flere enn det var i de nærmeste årene før krigen (914 i 1938 og 880 i 1939). Ellers ligger tallene nå lavere enn før krigen overalt (når en ser bort fra de nevnte forseelser mot rusdrikklovens § 65). Det er forresten bare i byene at tallene nå ligger så høyt i forhold til før krigen. Her var det nemlig 725 forseelser i 1948 mot 383 i 1938 og 380 i 1939. I bygdene, hvor det var 290 forseelser i 1948, var det 531 i 1938 og 500 i 1939. Det er mest i bygdene østafjells at tallene er lave nå i forhold til før krigen. Stigningen i byene er derimot ganske alminnelig. Et utpreget unntak er Stavanger hvor det bare er 28 straffelte i 1948 mot 78 i gjennomsnitt for årene 1938 og 1939. Stavanger hadde dengang ikke bevillinger til salg eller skjenking av brennevin og vin.

Også tallet på straffelte for *ulovlig omsetning av øl og vin* har steget en god del fra 1946 til 1948, og det både i bygdene og byene. Men tallene er forholdsvis små nå mot før krigen.

V. Drukkenskapsforseelser.

Som nevnt i 2. avsnitt gikk tallet på drukkenskapsforseelser i riket *ned* fra 42 515 i 1946 til 39 421 i 1947 og igjen *opp* til 40 907 i 1948. Bevegelsen går igjen i tallet for *byene* som falt fra 38 060 i 1946 til 34 838 i 1947 og steg til 36 387 i 1948. Derimot var bevegelsen den omvendte i *bygdene*, hvor tallet steg fra 4 455 i 1946 til 4 583 i 1947, mens det gikk ned til 4 520 i 1948. Imidlertid må en ta hensyn til at Aker herred ble innlemmet i Oslo fra 1. januar 1948. Holder en Aker politidistrikt (Aker, Asker og Bærum) utenfor, stiger tallet i resten av bygdene fra 3 777 i 1946 til 3 929 i 1947 og videre til 4 358 i 1948.

Nedgangen i tallet på drukkenskapsforseelser fra 1946 til 1947 i *byene* har vært karakterisert som en reaksjon mot den sterke stigning fra 1945 til 1946 da brennevinssalget ble gitt fri (Stat. Medd. 1948, s. 129). I så fall skulle

en vente at nedgangen var særlig stor i de byer hvor tallet i 1946 lå høyt i forhold til årene 1938 og 1939 da salget var fritt, og hvor ikke andre faktorer har virket til det motsatte.

Det var i *brennevinsbyene utenfor Oslo* at tallet kom så høyt opp i 1946. Tar en ut de byer som hadde brennevinnssalg både i årene 1938—39 og i alle årene 1946—48, var det her i alt 17 040 drukkenskapsforseelser i 1946 mot 12 788 i gjennomsnitt for 1938 og 1939. Tallet for 1946 ligger altså 33 pst. høyere enn tallet for 1938—39, mens tallet for hele riket i 1946 (42 515) bare ligger 13 pst. høyere enn tallet for 1938—39 (37 603). I 1947 gikk tallet i disse byer ned til 13 106 og i 1948 til 12 725. I 1947 lå tallet altså bare 2 pst. over førkrignivået, og i 1948 er tallet kommet helt ned til dette nivået. Folkemengden i alle byene utenfor Oslo har etter de beregninger som foreligger steget omtrent i samme grad som folkemengden i riket. Ifølge alkoholstatistikken for 1946 kan en regne med at en stigning i forseelsestallet fra 1938—39 til 1946 på 13 pst. ikke betyr noen vesentlig endring i edruelighetstilstanden. På grunn av fortsatt øking i befolkningen og i den disponible inntekt, må en også regne med stigning i endringsprosenten for det «normale» forseelsestall for de følgende år. Tilstanden i byene med brennevinnssalg stiller seg derfor gunstig i forhold til førkrigstiden siden 1947.

Oslo skiller seg sterkt ut fra de andre byene med brennevinnssalg ved at forseelsestallet her sank forholdsvis mer i krigsårene så at stigningen i 1946, som var likeså sterk i Oslo som i de andre byene, bare brakte tallet opp til 9 pst. over førkrignivået (15 233 i 1946 mot 13 997 i 1938—39). Det er uvisst hvor meget av denne forskyvning i forholdet mellom Oslo og de andre byene siden krigstiden skyldes at politistyrken i de mindre byene har strukket forholdsvis bedre til. Det er i hvert fall karakteristisk at forseelsestallet i Oslo holdt seg forholdsvis lavt også i 1947 (15 276) og først steg noe vesentlig i 1948, (til ca. 16 600 når en trekker Aker fra). I 1948 ligger tallet i Oslo 19 pst. over førkrignivået og må da, etter det som er sagt foran, være kommet opp i nærheten av det normale.

Byene uten brennevinnssalg i alle årene 1938—39 og 1946—48 hadde 3 653 drukkenskapsforseelser i gjennomsnitt for 1938 og 1939 og 4 169 i 1946. Tallet for 1946 ligger 14 pst. høyere enn førkrigstallet, altså forholdsvis atskillig lavere enn i byene med brennevinnssalg utenfor Oslo, og formodentlig nær det normale. Tallet steg allikevel til 4 518 i 1947 eller til 24 pst. over førkrigstallet. Men i 1948 kom reaksjonen også her, tallet gikk ned til 4 345, eller til 19 pst. over førkrigstallet. En kan derfor regne med at tilstanden i disse byene likesom i Oslo er noenlunde den samme som før krigen forutsatt at politiets arbeidskraft på dette område strekker til i samme grad nå som dengang.

Går en til de *enkelte* byer, kan en naturligvis ikke vente noe nøyaktig samsvar mellom oppgangen fra før krigen til 1946 og nedgangen fra 1946 til 1947. Men det er iallfall en viss tendens i bevegelsen. Det er f. eks. 5 byer

med brennevinssalg hvor tallene ligger *lavere* i 1946 enn i 1938—39, nemlig Moss, Gjøvik, Drammen, Tønsberg og Larvik. Summerer en tallene for disse 5 byer, blir gjennomsnittet for 1938—39 2 803. I de øvrige 11 byer blir gjennomsnittet 9 985. Tallene for 1946 er henholdsvis 2 455 og 14 585 og tallene for 1947 2 118 og 10 988. I de 5 byene med lavere tall i 1946 enn i 1938—39 har det altså ikke vært noen stigning i sumtallet i 1947. Men til gjengjeld er nedgangen forholdsvis liten, nemlig 14 pst. mot 25 pst. i de 11 byene hvor tallet var høyere i 1946 enn i 1938—39. 2 av de 5 første byene, nemlig Tønsberg og Larvik, har imidlertid høyere tall i 1947 enn i 1946. Og dette er de eneste brennevinsbyer hvor tallet har steget fra 1946 til 1947 (sett bort fra Stavanger som fikk brennevinssalg i 1947). Sumtallet for de 11 byer med oppgang fra før krigen ligger i 1947 bare 10 pst. over tallet for 1938—39, mens det i 1946 lå 46 pst. over. Sumtallet for de 5 andre byene ligger i 1947 24 pst. under tallet for 1938—39, mens det i 1946 lå 12 pst. under.

I mange av disse byene er imidlertid bevegelsen i tallene betinget av endringer i tilstrømmningen av utenbysboende.¹⁾ Holder en seg til de innenbysboende, får en for den første gruppe på 5 byer tallene 1 120 for 1938—39, 1 220 for 1946 og 966 for 1947, for den annen gruppe på 11 byer henholdsvis 5 561, 7 508 og 5 633. Her er det ikke noen vesentlig forskjell mellom de to grupper med hensyn til nedgangen fra 1946 til 1947. Det er 21 pst. nedgang i den første gruppen og 25 pst. i den annen.

I den første gruppen blir det bare 2 byer igjen hvor tallet (for innenbysboende) blir lavere i 1946 enn i 1938—39, nemlig Tønsberg og Larvik. I Larvik gikk tallet *opp* fra 1946 til 1947, mens det gikk ned, om enn ikke meget, i Tønsberg. På den annen side er det to byer i den andre gruppen hvor tallet for innenbysboende var lavere i 1946 enn i 1938—39, nemlig Fredrikstad og Narvik. I Narvik gikk tallet *opp* fra 1946 til 1947, men i Fredrikstad *ned*. Skiller en nå ut disse 4 byene som en gruppe hvor tallet for innenbysboende ligger lavere i 1946 enn i 1938—39, blir sumtallene for denne gruppe 1 016 i gjennomsnitt for 1938 og 1939, 866 i 1946 og 841 i 1947. For de andre 12 byer, som har høyere tall for innenbysboende i 1946 enn i 1938—39, får en tallene 5 665, 7 862 og 5 758. Nedgangen fra 1946 til 1947 er altså atskillig større her. Men heller ikke denne gruppen er ensartet. Det er 9 av disse byer hvor tallene ligger lavere, og alle steder vesentlig lavere i 1947 enn i 1946, nemlig Moss, Drammen, Kongsberg, Horten, Arendal, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Bodø. I de andre 3 byene, Hamar, Gjøvik og Tromsø var tallet i 1947 større enn (eller minst likeså stort som) i 1946.

På samme måte kan en dele *byene uten lovlig brennevinssalg* i to grupper ettersom tallet i 1946 ligger høyere eller lavere enn gjennomsnittstallet for 1938 og 1939. En vil da bare ta med de byer som hadde minst 30 forseelser

¹⁾ For Oslo har en først fra 1948 oppgaver over tallet på utenbysboende.

i gjennomsnitt for årene 1938—39, da bevegelsen i tallene i de minste byene er altfor meget preget av tilfeldigheter. Det viser seg da at følgende 12 byer har *lavere* tall i 1946 enn i gjennomsnitt for 1938 og 1939: Sarpsborg, Drøbak, Kongsvinger, Hønefoss, Holmestrand, Skien, Risør, Grimstad, Molde, Kristiansund, Hammerfest og Vardø. Om Hammerfest vet en at særskilte forhold gjorde seg sterkt gjeldende (gjenoppbyggingen). En vil derfor holde denne byen utenfor selvom bevegelsen i tallene etter tendensen var den samme der som i de andre byene. For disse andre 11 byene finner en sumtallene: 1938—39 1 660, for 1946 1 237, for 1947 1 682. Stigningen i 1947 er sterk og fører tallet opp til litt over førkrignivået, om enn kanskje ikke så meget som folkemengden har steget. På den annen side er det 14 byer som hadde *høyere* tall i 1946 enn i gjennomsnitt for 1938 og 1939, nemlig Halden, Kragerø, Porsgrunn, Notodden, Mandal, Flekkefjord, Egersund, Sandnes, Haugesund (ubetydelig), Ålesund, Steinkjer, Namsos, Svolvær og Harstad. Her kan en holde utenfor Harstad som en også vet var preget av særskilte forhold 1946—47 (gjenoppbygging), selvom byen følger gruppen med hensyn til bevegelsen i tallene. Sumtallene for de andre 13 byene er: 1938—39 1 594, 1946 2 241, 1947 2 142. Nedgangen fra 1946 til 1947 er ikke så stor som en skulle vente, og tallet for 1947 ligger fremdeles høyt over førkrignivået. Det viser seg også at tallet *steg* fra 1946 til 1947 i en del av disse byene, nemlig i Mandal, Sandnes (ubetydelig), Haugesund, Ålesund, Steinkjer og Svolvær. Med hensyn til Steinkjer kan det stå i forbindelse med gjenoppbyggingen. Haugesund, Ålesund og Svolvær er utpregede fiskebyer. Nå vet en at både vintersildfisket og Lofotfisket var usedvanlig rikt i 1947. Det kan derfor være grunn til å holde utenfor disse byene. Sumtallene for de resterende 10 byene blir: 1938—39 916, 1946 1 532, 1947 1 238. Her er nedgangen fra 1946 til 1947 tydelig, men tallet for 1947 ligger fremdeles ganske høyt over førkrignivået.

Forholdet stiller seg litt annerledes også for byene uten brennevinssalg når en holder utenfor de *utenbysboende*. Flere av byene skifter da gruppe. I alt 4 byer går ut av den første gruppen fordi de har høyere tall for innenbysboende i 1946 enn i 1938—39. Dette er Drøbak, Hønefoss, Holmestrand og Molde. På den annen side går 4 byer, Haugesund, Ålesund, Steinkjer og Svolvær ut av den annen gruppe fordi de har lavere tall for innenbysboende i 1946 enn i 1938—39. Motsetningen mellom disse to nye grupper for *innenbysboende* blir imidlertid den samme som for de to grupper en hadde for *alle* forseelser. Sumtallene for de 11 byer med *lavere* tall i 1946 enn i 1938—39 er nemlig 1 321 for 1938—39, 1 137 for 1946 og 1 466 for 1947. Sumtallene for de 13 byer med *høyere* tall i 1946 enn i 1938—39 er henholdsvis 474, 876 og 624. I denne gruppen er det forholdsvis flest unntak fra regelen. Det er nemlig ikke mindre enn 6 byer hvor tallet ikke har gått ned fra 1946 til 1947. Tallene var i det hele tatt små i disse byene. Unntak fra regelen i første gruppe er Sarps-

borg, hvor tallet gikk en ubetydelighet ned i 1947 og dessuten Risør hvor tallene imidlertid er små.

En faktor som kan ha betydning for bevegelsen i tallene etter 1946, er den stigende effektivitet hos politiet. Hvor tallet lå høyt allerede i 1946 i forhold til førkrignivået, er det vanskelig å tillegge denne faktor noen selvstendig betydning. Derimot kan en tenke seg at hvor tallet var forholdsvis lavt i 1946 og steg i 1947 opp mot førkrignivået, der kan denne stigning for en større eller mindre del skyldes den stigende effektivitet hos politiet. Politimesteren i Skien har uttalt seg i denne retning (se Stat. Medd. 1948, s. 130).

Tallene i *bygdene* tatt i sin helhet følger regelen om bevegelse tilbake mot førkrignivået idet det er nedgang fra 1938—39 til 1946 og oppgang fra 1946 til 1947. Gjennomsnittet for 1938—39 er 5 420, tallet for 1946 er 4 455 og tallet for 1947 4 583, eller når en holder Aker politidistrikt utenfor, henholdsvis 4 488, 3 777 og 3 929. Dette gjelder alle forseelser. Særskilt for *innenbygdsboende* er tallene for bygdene utenfor Aker politidistrikt henholdsvis 3 860, 2 983 og 3 044.

Ordner en bygdene fylkesvis, blir det mange unntak fra regelen. Tar en med utenbygdsboende, er det 8 fylker hvor tallene er lavere i 1946 enn i 1938—39 og høyere i 1947 enn i 1946, nemlig Hedmark, Opland, Aust-Agder, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland og Finnmark. Det er bare 3 fylker hvor bevegelsen er den omvendte, nemlig Akershus (uten Aker politidistrikt), Sør-Trøndelag og Troms. Troms har lavere tall i 1947 enn i 1938—39. Avvikende er bevegelsen i de 4 fylker Østfold, Buskerud, Vestfold og Vest-Agder hvor tallene gikk *ned* fra 1946 til 1947 til tross for at tallet var lavere i 1946 enn i 1938—39. På den annen side har en de 3 fylker Telemark, Rogaland og Nord-Trøndelag hvor tallene gikk *opp* fra 1946 til 1947 til tross for at tallet lå høyere i 1946 enn i 1938—39. I flere av de førstnevnte 8 fylkene skyldes imidlertid oppgangen fra 1946 til 1947 en sterk tilstrømning av utenbygdsboende. Holder en seg til de innenbygdsboende, har Hedmark, Sogn og Fjordane og Nordland *lavere* tall i 1947 enn i 1946 og slutter seg derfor til den gruppe på 4 fylker hvor tallene sank både fra 1938—39 til 1946 og fra 1946 til 1947. For de innenbygdsboende blir da dette det typiske forhold som kommer til å gjelde for 7 av de 18 fylkene. I Rogaland fylke var det jamført med 1938—39 mange utenbygdsboende også i 1946. Holder en seg til de innenbygdsboende, går dette fylke over til gruppen med *nedgang* fra 1938—39 til 1946 og oppgang til 1947, som altså da kommer til å omfatte 6 fylker.

Etter nedgangen i 1947 steg tallet på drukkenskapsforseelser igjen fra 39 421 til 40 907, det vil si med 3.8 pst. Størsteparten av stigningen faller på Oslo by. Her gikk tallet på forseelser opp fra 15 276 i 1947 til 17 101 i 1948. Men en del av stigningen skyldes at Aker herred ble innlemmet i byen fra 1. januar 1948. Det var ca. 500 forseelser i Aker herred i 1947. Trekker en fra

dette tallet og setter resten i forhold til folketallet ved utgangen av 1947, blir drukkenskapspromillen i Oslo 56.9 i 1948 mot 52.9 i 1947, 53.4 i 1946 og 51.1 i 1939. En må helt tilbake til 1929 for å finne en høyere promille. Etter opplysning fra Oslo politikammer skal den store stigning i tallet på forseelser fra 1947 til 1948 «i noen grad» skyldes at den patruljerende politistyrke ble økt.

I de andre byer med lovlig brennevinssalg var det alt i alt nedgang i tallet på forseelser. Tallet var nemlig 14 941 i 1948 mot 15 044 i 1947. Her er da tatt med Stavanger som fikk utsalg for brennevin i juli 1947 og hvor tallet på forseelser steg fra 1 526 til 1 781. Sumtallene for de andre byer blir 13 518 i 1947 og 13 160 i 1948. I 1946 var tallet 17 559. For å kunne sammenlikne med årene før krigen, må en trekke fra byene Lillehammer og Sandefjord som ikke hadde brennevinssalg dengang. Tallene for resten av byene blir 12 788 i gjennomsnitt for 1938 og 1939, 17 040 i 1946, 13 106 i 1947 og 12 728 i 1948. Av de 16 byer det her gjelder, er det i det hele tatt bare 7 som har flere forseelser i 1948 enn i gjennomsnitt for 1938 og 1939, nemlig Hamar (som er sterkt utvidd), Arendal, Bergen, Trondheim og de tre byer nordpå: Bodø, Narvik og Tromsø. Bergen, Trondheim og Narvik har imidlertid lavere tall for *innenbysboende* nå enn før krigen. Til gjengjeld har også Moss (som er sterkt utvidd), Gjøvik og Horten høyere tall for *innenbysboende* nå enn før krigen slik at det også for *innenbysboende* blir 7 byer med flere forseelser i 1948 enn i gjennomsnitt for 1938 og 1939. Bevegelsen fra 1947 til 1948 var nokså forskjellig i byene ¹⁾ med brennevinssalg, idet tallet gikk opp i halvparten av byene og ned i den andre halvparten. 5 byer, hvor tallet gikk *ned*, hadde høyere tall i 1947 enn før krigen. Av disse er det 4, nemlig Bergen, Trondheim, Tromsø og Bodø, hvor tallet i 1948 fremdeles er høyere enn før krigen. I Horten var tallet høyere enn før krigen i 1947, men ligger lavere enn før krigen i 1948. Holder en seg til de *innenbysboende*, ligger derimot tallet i 1948 i Horten fremdeles høyere enn før krigen. For *innenbysboende* er det samme tilfelle i byene Moss ²⁾, Hamar ²⁾, Gjøvik, Arendal, Tromsø og Bodø. Derimot er tallet for *innenbysboende* kommet ned under førkrignivået i Bergen og Trondheim. Eiendommelig var bevegelsen i Bergen, hvor tallet på *innenbysboende* var *lavere* i 1947 enn før krigen og *steg* i 1948, mens tallet på *utenbysboende* var *høyere* i 1947 enn før krigen og *sank* i 1948. I 1946 lå tallet høyere enn før krigen både for *innenbysboende* og *utenbysboende*.

Også i byene uten lovlig brennevinssalg (i 1948) gikk tallet på forseelser *ned* fra 1947, da det var 4 518, til 1948, hvor det er 4 345. I 1946 var tallet 4 169, i gjennomsnitt for 1938 og 1939 3 653. Tallet ligger altså her høyt i forhold til før krigen, om enn ikke så høyt som i 1947. For *innenbysboende* er tallene 1 967 i 1938—39, 2 241 i 1946, 2 391 i 1947 og 2 421 i 1948. Her har altså tallet

1) En holder fremdeles utenfor Oslo, Lillehammer, Sandefjord og Stavanger.

2) Merk at byen er sterkt utvidd.

steget også i 1948. Tar en ut 26 av disse byer, som hadde minst 30 forseelser i gjennomsnitt for 1938 og 1939, finner en at det var 12 byer hvor tallet på alle forseelser gikk *ned* fra 1947 til 1948. I 10 av disse byene var tallet større i 1947 enn før krigen. Holder en seg til de innenbysboende, var det 13 byer hvor tallet gikk ned fra 1947 til 1948 (herav 9 hvor også totaltallet gikk ned). Av disse 13 byer var det 11 hvor tallet var større i 1947 enn før krigen. Derimot viser det seg at der hvor tallet gikk opp fra 1947 til 1948, er det oftere tilfelle at denne bevegelse trer fram som en fortsettelse av bevegelsen tidligere for så vidt som tallet allerede i 1947 lå høyere enn før krigen. Av de 13 byer hvor tallet på alle forseelser *steg* fra 1947 til 1948 var det nemlig bare 5 hvor tallet var *lavere* i 1947 enn før krigen. Holder en seg til innbysboende, var det 11 byer hvor tallet *steg* fra 1947 til 1948 og herav bare 5 hvor tallet var *lavere* i 1947 enn før krigen.

Når en vil undersøke bevegelsen i *bygdene*, holder en best utenfor Aker politidistrikt¹⁾ siden Aker herred ble innlemmet i Oslo i 1948. Tallene blir da:

	Gjennomsnitt			
	for 1938 og 1939	1946	1947	1948
Alle forseelser	4 488	3 777	3 929	4 358
Forseelser av innenbygdsboende	3 860	2 983	3 044	3 266

I bygdene ligger altså tallene enda i 1946 atskillig lavere enn før krigen. Siden 1946 har tallene hele tiden, og med tiltakende styrke, beveget seg oppover mot førkrignivået. Samtidig har det hele tiden foregått en forskyvning slik at forholdsvis flere av forseelsene faller på utenbygdsboende. Tallet på forseelser blant innenbygdsboende lå lavere i forhold til førkrignivået enn tallet på alle forseelser og stigningen fra 1946 til 1948 har vært svakere for disse forseelser, slik at tallet enda i 1948 ligger atskillig lavere enn førkrignivået for forseelser av innenbygdsboende, mens det ligger ganske nær førkrignivået for alle forseelser.

Det forhold som er karakteristisk for bygdene i sin helhet, nemlig at tallet ligger lavere i 1946 enn i 1938—39 og at det stiger både i 1947 og 1948, finner en bare igjen i 5 av fylkene, nemlig i Hedmark, Aust-Agder, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Dette gjelder når en ser på totaltallet. Tallet for innenbygdsboende lå derimot litt lavere i 1947 enn i 1946 i Hedmark og Sogn og Fjordane. Her spiller tilfældighetene sterkt inn. Det samme gjelder bevegelsen fra år til år i de andre fylkene. Det er nesten alltid et flertall av fylkene hvor tallet fra år til år beveger seg i samme retning som sumtallet for alle bygdene. I de fleste tilfelle (10 fylker både for alle forseelser og forseelser av innenbygdsboende) ligger tallet for 1948 et sted *mellom* tallene for 1938—39 og 1946. Som regel lå tallet lavere i 1946

¹⁾ Aker, Bærum og Asker herreder.

enn i 1938—39 i disse tilfelle. *Høyere* tall for alle forseelser i 1948 enn både i 1938—39 og 1946 hadde Telemark, Aust-Agder, Rogaland, Hordaland og Nord-Trøndelag. For innenbygdsboende gjelder det samme bare for Aust-Agder, Rogaland og Nord-Trøndelag. Men det er bare i fylkene Telemark, Rogaland og Nord-Trøndelag for alle forseelser og Nord-Trøndelag for innenbygdsboende at tallet for 1948 ligger høyere over førkrignivået enn tallet for 1946.

Fra 1947 til 1948 steg tallet på forseelser forholdsvis mest i bygdene i Hedmark fylke, nemlig fra 218 til 468 (for innenbygdsboende fra 177 til 410). Byrådet har innhentet uttalelser om dette fra det stedlige politi. Fra *Vinger* og *Odal*, hvor tallet steg fra 85 til 184, blir det opplyst: «Grunnen . . . er ikke at edruelighetsforholdene er blitt dårligere, men grunnen er at politiet har holdt skarpere oppsyn . . . Fra 1948 ble det opprettet ordensvern ved alle offentlige fester.» Det er å merke at *Vinger* og *Odal* er et av de distrikter hvor tallet på straffelte rusdrikklovforselser steg mest fra 1947 til 1948, nemlig fra 45 til 99. Stigningen gjelder særlig hjemmebrenning, smugling og ulovlig brennevinssalg. I uttalelsen fra *Østerdal*, hvor det var 75 forseelser i 1947 og 167 i 1948, heter det: «Man har antatt at det nok i 1948 var en del mer fyll enn året før. Men på den annen side har man dristet seg til å tro at politiet er blitt mer effektivt, hva der igjen nok skyldes at man etter hvert er blitt en del avlastet med de mer krisebetonte oppgaver som fulgte etter frigjøringen. Spesielt har jo rettsoppgjøret lagt voldsomt beslag på politiet.» Også i *Østerdal* steg tallet på rusdrikklovforselser sterkt fra 1947 til 1948, nemlig fra 11 til 30. Stigningen gjelder ulovlig kjøp og salg av brennevin, ulovlig skjenking m. v., ulovlig fortæring av medbrakt brennevin m. v. og ulovlig renaturering eller drikk av denaturert sprit. Derimot var det her ikke noen tilfelle av hjemmebrenning eller smugling.

Forresten er det en rekke politikammer som uttaler at årsaken til oppgangen i tallet på drukkenskapsforselser (i et av eller begge årene 1947 og 1948) må ligge i at polititjenesten etter hvert er blitt mer effektiv.

En vil nå jamføre bevegelsen i bygdene med bevegelsen i de to grupper av byer. Tallene er:

Byer med lovlig brennevinssalg unntatt Oslo:	Gjennomsnitt			
	for 1938 og 1939	1946	1947	1948
Alle forseelser	12 788	17 040	13 106	12 725
Forselser av innenbysboende..	6 677	8 728	6 599	6 397
Byer uten lovlig brennevinssalg:				
Alle forseelser	3 653	4 169	4 518	4 345
Forselser av innenbysboende..	1 967	2 241	2 391	2 421
Bygder unntatt Aker politidistrikt:				
Alle forseelser	4 488	3 777	3 929	4 358
Forselser av innenbygdsboende	3 860	2 983	3 044	3 266

I byene har det ikke vært den samme forskyvning i forholdet mellom bosatte i og utenfor kommunen som i bygdene. Prosenten av innenbysboende er praktisk talt den samme i alle årene. Den eneste endring som betyr noe, er forskyvningen i 1948 i byene uten lovlig brennevinssalg, da tallet gikk *ned* for alle forseelser, mens det gikk *opp* for de innenbysboende. Men dette skyldes tilfeldige bevegelser i Haugesund og Harstad. Holder en utenfor disse to byene, gikk sumtallet for resten av byene ned fra 3 836 til 3 744 og tallet for innenbysboende fra 2 129 til 2 032.

Går en ut fra at den alminnelige tendens i byene uten lovlig brennevinssalg var *nedgang* fra 1947 til 1948, kan forholdet mellom disse landsdeler karakteriseres slik: I byene *med* lovlig brennevinssalg kom tallet høyt opp allerede i det første år med fritt brennevinssalg, 1946. Senere har tallet gått ned igjen, omenn med avtakende fart (kanskje til dels som følge av stigende effektivitet hos politiet). I byene uten lovlig brennevinssalg nådde tallet toppen året etter og gikk ned i 1948. I bygdene har bevegelsen vært enda tregere, og det er her tiltakende stigning til 1948. Også i de to siste landsdeler, kanskje mest i bygdene, må en regne med økende effektivitet hos politiet.

I tabell 24, side 46, vil en finne oppgave over hvor mange pst. av drukningsforsøkene det var som ble begått av *kvinner*. Prosenten var høy i krigsårene. I byene gikk den sterkt ned da brennevinet ble gitt fri i 1946. Her gikk den videre ned i 1947, men steg igjen i 1948, særlig på grunn av stigningen i Oslo. I bygdene steg prosenten i 1947, men er igjen litt lavere i 1948. Den er enda i 1948 litt høyere enn i de nærmeste år før krigen i alle landsdeler.

VI. Rusdrikkbevillinger.

I tab. 25—28 vil en finne oppgaver over de kommunale bevillinger¹⁾ for årene 1948 og 1949.

Forandringene i systemet har ikke vært synderlig store i disse årene. Ordningen i de forskjellige *byer* som har bevillinger eller bryggerisalg i 1949 framgår av følgende fordeling:

I 20 byer med <i>brennevinshandel</i>	II 19 byer uten brennevinssalg, men med <i>vinhandel</i>	III 9 byer med bare <i>ølhandel</i>
A. Fullt system: både salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl	A. Fullt system: både salg og skjenking av vin og alt slags øl	A. Fullt system: både salg og skjenking av alt slags øl
1. Oslo	1. Drøbak	1. Holmsbu
2. Hamar	2. Kongsvinger	2. Svelvik
3. Drammen	3. Hønefoss	3. Tvedestrand
4. Tønsberg	4. Holmestrand	
5. Bergen	5. Skien	
6. Trondheim		

(Forts.)

¹⁾ Det er også tatt hensyn til salg av øl fra bryggeri. Men det er ikke tatt hensyn til salget av *alkoholsvakt* øl.

(Forts.)

B. Ikke skjenking av brennevin 1. Fredrikstad 2. Moss 3. Lillehammer 4. Kongsberg 5. Horten 6. Sandefjord 7. Larvik 8. Arendal 9. Kristiansand 10. Stavanger 11. Bodø 12. Tromsø C. Ikke skjenking av brennevin og ølsalg 1. Gjøvik D. Ikke skjenking av brennevin og vin og ølsalg 1. Narvik	B. Ikke vinsalg 1. Halden 2. Sarpsborg 3. Son 4. Åsgårdstrand 5. Stavern 6. Kragerø 7. Porsgrunn 8. Langesund 9. Levanger 10. Mo 11. Svoltvær 12. Harstad C. Ikke salg av vin og bokkøl 1. Molde 2. Kristiansund	B. Ikke skjenking av bokkøl 1. Notodden C. Ikke skjenking av øl 1. Hvitsten 2. Brevik 3. Haugesund 4. Brønnøysund D. Bare skjenking av øl unntatt bokkøl 1. Mosjøen

I 1949 er det 48 byer hvor det er rusdrikkbevilling, mens 18 byer ikke har noen lovlig lokal rusdrikkhandel. Disse 18 byer er for det meste små og har tilsammen knapt 6 pst. av folketallet i byene. Av byer med over 10 000 innbyggere er det bare en, nemlig Ålesund, som er uten bevillinger.¹⁾ Av de 48 byer med bevillinger er det 20 som har bevillinger til *brennevinsomsetning* (gruppe I i tabellen). I denne gruppe finner en alle de største byene, og tilsammen har disse 20 byene over 80 pst. av folketallet i byene. Gruppe II er 19 byer som ikke har noen bevillinger til brennevinsomsetning, men som derimot har bevillinger til *vinomsetning*. De største²⁾ av byene i denne gruppe er Halden, Sarpsborg, Skien, Porsgrunn og Kristiansund. I gruppe III er det 9 byer som bare har ølhandel. Av byer med over 10 000 innbyggere er det her bare en, nemlig Haugesund.

I 1947 var det 16 byer som ikke hadde rusdrikkbevillinger. I 1948 kom Grimstad og Steinkjer til, mens Brevik fikk bevilling (til salg av øl unntatt bokkøl). I 1949 kom Kopervik til. Av de 3 byer som er blitt «tørrlagt» siden 1947 hadde Grimstad i 1947 bevillinger til skjenking av vin og salg og skjenking av øl unntatt bokkøl, Kopervik bevilling til salg av alt slags øl og Steinkjer bevilling til salg av øl unntatt bokkøl.

Av de 47 byer som har hatt bevillinger hele tiden siden 1947, har de fleste utvidd sitt system i årene 1948 og 1949. Av *brennevins*byene hadde Stavanger og Tromsø i 1947 ikke bevillinger til skjenking av vin og Moss

1) Bare bevillinger til salg av alkoholsvakt øl.

2) Halden og Porsgrunn nærmer seg 10 000 innb., de andre har over 10 000 innb.

ikke bevilling til skjenking av bakkøl. På den annen side hadde Narvik i 1947 bevilling til salg av øl. Av *vinbyene* manglet Sarpsborg og Porsgrunn i 1947 bevillinger til skjenking av vin, Stavern bevillinger til salg av øl, Drøbak bevillinger til skjenking av øl og Harstad bevillinger til salg og skjenking av bakkøl. Av *ølbyene* manglet Hvitsten i 1947 bevillinger til salg av bakkøl og Tvedestrand bevillinger til skjenking av øl. På den annen side hadde Mosjøen alle slags ølbevillinger i 1947.

Med hensyn til *bygdene* var det i 1947 142 herreder (av 680) som hadde kommunale bevillinger.¹⁾ Tallet steg til 146 i 1948 og 155 i 1949. Det er ikke noen herreder som kan ha brennevinsbevillinger fordi dette er utelukket etter loven. Derimot har et herred, nemlig Vågan i Nordland, hatt bevilling til vinsalg i alle årene. Ved siden av denne bevilling gir herredet siden 1948 også bevillinger til skjenking av øl.

Det er i 1949 68 herreder som har bevillinger til skjenking av vin. I 1947 var det 71.²⁾ Av de 68 herreder som har vinskjenking i 1949 er det 22 som har bevillinger til salg og skjenking av alt slags øl ved siden av, 5 til salg av øl uten bakkøl og skjenking av alt slags øl, 2 til salg og skjenking av øl uten bakkøl, 34 herreder har bevilling til skjenking av alt slags øl, 5 til skjenking av øl uten bakkøl.

Foruten de nevnte 22 *vinherreder* som har bevillinger til salg av alt slags øl er det 25 herreder hvor dette er den viktigste slags bevillinger mot 22 i 1947. I 12 herreder er det ingen skjenkebevillinger ved siden av, i 11 herreder er det bevillinger til skjenking av alt slags øl og i 2 herreder bevillinger til skjenking av annet øl enn bakkøl.

Foruten de 7 *vinherreder* som har bevillinger til salg av alt annet øl enn bakkøl, er det 26 hvor dette er den viktigste slags bevillinger mot 23 i 1947. I 17 av disse 26 herreder er det ingen skjenkebevillinger ved siden av, i de andre 9 herreder er det bevillinger til skjenking av alt øl unntatt bakkøl.

Endelig er det i 1947 24 herreder som bare har bevillinger til skjenking av alt slags øl mot 16 i 1947, og 11 herreder som bare har bevillinger til skjenking av annet øl enn bakkøl mot 9 i 1947.

I alt er det altså i 1949 *vinsalgsbevillinger* i 1 herred, bevillinger til *vinskjenking* i 68 herreder, bevillinger til *salg av alt slags øl* i 47 herreder, nemlig i 22 herreder med vinskjenking og i 25 herreder hvor ølsalgsbevillingene er den viktigste slags bevillinger, bevillinger til *salg av annet øl enn bakkøl* i 33 herreder, nemlig i 7 herreder med vinskjenking og 26 herre-

¹⁾ En ser bort fra *sesongbevillingene*. Særlig for herredene har det betydning å merke at *bakkølbevillingene* som regel ikke har vært effektive fordi det ikke har vært bakkøl i handelen.

²⁾ I tabell 28, s. 97 i *Alkoholstatistikk 1946* finner en 45 herreder istedenfor 46 med skjenking av vin uten ølsalg i 1947.

der hvor ølsalgsbevillingene er den viktigste slags. Endelig er det bevillinger til *skjenking av alt slags øl* i 97 herreder. I 1 av disse herreder er det vinsalg, i 61 er det vinskjenking, i 11 salg av alt slags øl (men ikke vinomsetning), i 24 bare ølskjenking. Og det er bevillinger til *skjenking av annet øl enn bokkøl* i 29 herreder. I 7 av disse herreder er det vinskjenking, i 2 herreder salg av alt slag øl (men ikke vinskjenking), i 9 andre herreder uten vinskjenking er det salg av alt slags øl unntatt bokkøl og i 11 herreder bare skjenking av denne slags øl.

Følgende oppgave viser hvor mange byer og herreder det er som i det hele tatt har de forskjellige slags bevillinger:

	Byer			Herreder		
	1949	1948	1947	1949	1948	1947
<i>Brennevin:</i>						
Salgs- eller skjenkebevillinger	20	20	20	—	—	—
Salgsbevillinger	20	20	20	—	—	—
Skjenkebevillinger	6	6	6	—	—	—
<i>Vin:</i>						
Salgs- eller skjenkebevillinger	39	39	36	69	74	72
Salgsbevillinger	25	25	25	1	1	1
Skjenkebevillinger	38	38	33	68	73	71
<i>Øl av skatteklasser II</i> (bayer- og pilsenerøl):						
Salgs- eller skjenkebevillinger	48	49	49	155	146	142
Salgsbevillinger	45	47	48	80	71	70
Skjenkebevillinger	44	44	40	126	122	119

Av byene er det siden 1947 blitt noen flere som har vinbevillinger. Det er 5 flere byer med skjenkebevillinger. Når det bare er 3 flere byer med bevillinger i det hele tatt, kommer det av at 2 byer som hadde salgbevilling i 1947 har fått skjenkebevilling ved siden av. Antallet av byer med ølbevillinger er gått ned med 1. Det er blitt flere byer med skjenkebevillinger, men antallet av byer med bare salg gikk ned fra 9 i 1947 til 5 i 1948 og 4 i 1949.

Tallet på herreder med vinbevilling (skjenkebevilling) gikk ned med 5 i 1949, mens det gikk opp med 2 i 1948. Derimot har antallet av herreder med ølbevilling steget i begge årene. Siden 1947 er det blitt 6 flere herreder med bare salgbevilling, 4 flere med bare skjenkebevilling og 3 flere med både salg- og skjenkebevillinger.

VII. Den offentlige alkoholistforsorg.

Ifølge beretningene fra Statens Edruelighetsråd var tallet på nemnder:

	I alt	Med årsmelding	Nemnder med melding	
			som har hatt drikkfeldige til behandling	som ikke har vært i virksomhet i året
1945	623	529	145	306
1946	675	628	209	325
1947	698	631	226	352

Av de 680 herreder er det nå 45 igjen som ikke har brakt institusjonen i orden. I fylkene Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud og Vest-Agder har alle herreder ordnet seg. I Møre og Romsdal står det igjen 14 av 65 herreder, i Nordland 9 av 63 herreder. I Finnmark 5 av 20 herreder. Av de 64 byer som har eget kommunestyre står bare Tvedestrand igjen.

Det er i 1947 forholdsvis litt flere nemnder med melding som ikke har vært i virksomhet enn det var i 1946. Men det er samtidig forholdsvis flere nemnder som har hatt drikkfeldige til behandling. I 1945 utgjorde de nemnder som hadde hatt drikkfeldige til behandling bare 23.3 pst. av alle nemnder og 27.4 pst. av nemndene med melding. I 1946 var prosenttallene 31.0 og 33.3, i 1947 32.4 og 35.8.

Nemndenes utgifter stiller seg slik:

	Brukt 1945—46	Bevilget 1946—47	Brukt 1946—47	Bevilget 1947—48
Nemnder med utgifter	91	95	127	116
<i>Utgifter til:</i>				
Kuropphold	61 027	137 951	204 045	258 094
Hjelp til familien	64 997	120 115	141 365	194 275
Hjelp til utskrevne pasienter	2 758	5 299	2 924	21 167
Administrasjon m. v.	51 624	116 997	128 770	180 953
I alt	180 406	380 362	477 104	654 489
Ref. fra staten for utl. til kuropph.	45 481	134 292	140 912	230 660
Netto på kommunene	134 925	246 070	336 192	423 829

Stigningen i beløpene gir et uttrykk for den tiltakende aktivitet. Det er utgiftene til kuropphold som stiger mest, og derfor stiger også statens refusjonsutgifter forholdsvis.

Saksstatistikken gir følgende oppgaver over hvem anmodningene om inngrep kom fra:

	Menn			Kvinner		
	1947	1946	1945	1947	1946	1945
Den drikkfeldige selv	70	62	46	2	1	3
Den drikkfeldiges familie	2 003	2 012	519	70	86	27
Politiet	11 968	12 838	3 713	376	312	133
Fattigvesenet	76	72	23	12	8	6
Lege eller prest	130	76	74	3	7	4
Andre nemnder	60	71	23	3	4	—
Inngrep etter nemndas eget tiltak	398	187	224	7	11	26
Anmeldte i året i alt	14 705	15 318	4 622	473	429	199
Behandlet i året	15 272			492		
Herav ¹⁾ meldt til nemnda for første gang i alt	5 145	6 489	1 402	233	133	102
Herav under 25 år	820	1 179	²⁾ —	20	25	²⁾ —

1) Før 1947: av anmeldte i året.

2) Oppgaver først fra 1946.

Det er i 1947 forholdsvis mange inngrep etter anmodninger fra leger og prester og inngrep etter nemndas eget tiltak når det gjelder menn. I alt har nemndene i 1947 grepet inn overfor 15 178 personer (mot 15 747 i 1946). Tallet på inngrepskrav pr. nemnd med drikkfeldige til behandling er gått ned fra 75 i 1946 til 67 i 1947. Men tallet på inngrepskrav steg i 1947 i forhold til tallet på drukkenskapsforseelser. I 1946 var det nemlig 375 krav pr. 1 000 forseelser av menn og 221 krav pr. 1 000 forseelser av kvinner. I 1947 var tallene 390 og 280. Tallet steg forholdsvis mest for kvinner som var meldt av politiet, nemlig fra 161 til 222. Tallet for menn som var meldt av politiet var 317 i 1947 mot 314 i 1946.

Med hensyn til behandlingen av de anmeldte ser en at tallet på menn som ble innlagt frivillig i kursted steg fra 174 i 1946 til 221 i 1947. Tallet på tvangsinnlagte menn steg derimot bare fra 25 til 30, og tallet på tvangsinnlagte kvinner gikk ned fra 15 i 1946 til 14 i 1947.

Behandlingsstatistikken blir satt opp på den måte at hver av de behandlede bare blir ført opp en gang, nemlig under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor ham. Men dette utelukker ikke helt dobbelttelling av personene, fordi den enkelte kan ha vært for nemnd flere ganger i året.

For de tre siste årene er tallene:

	Menn			Kvinner		
	1947	1946	1945	1947	1946	1945
Gitt advarsel	5 724	6 323	2 080	150	156	149
Satt under tilsyn	572	713	221	35	46	22
Gått inn i avholdslag eller losje	202	165	27	3	11	7
Skaffet arbeid	62	93	14	1	5	-
Frivillig oppgitt rådighet over lønn ...	24	23	5	-	-	-
Fratatt rådighet over lønn	6	5	1	-	-	-
Frivillig innlagt i kursted	221	174	71	14	15	7
Tvangsinnlegg i kursted	30	25	9	-	-	-

Det har i 1947 vært forholdsvis stor stigning i tallet på menn som er lagt inn i kursted og menn som er gått inn i avholdslag eller losje. Derimot har tallene gått ned for menn som har fått advarsel, er blitt satt under tilsyn og menn som er skaffet arbeid. For kvinner er det nedgang i tallene over hele linjen.

**Tabell 1. Alkoholforbruket,
forbruk av sprit og brennevin, vin og øl pr. innbygger 1851—1948.¹⁾**

År	Sprit og brennevin omr. til 50 pst.	Vin Vare	Øl Vare	I alt ren alkohol	År (forts.)	Sprit og brennevin omr. til 50 pst.	Vin		Øl		I alt ren alkohol
							Vare	100 pst. alkohol	Vare	100 pst. alkohol	
	L.	L.	L.	L.		L.	L.	L.	L.	L.	L.
1851	6.09	0.63	ca. 8.5	3.55	1901	3.18	2.03	0.24	25.1	1.14	2.97
1852	5.91	0.70	- 9.0	3.50	1902	3.15	2.24	0.27	23.6	1.06	2.91
1853	5.79	0.64	- 9.3	3.45	1903	2.95	1.84	0.22	19.2	0.85	2.55
1854	5.95	0.71	- 11.0	3.63	1904	2.93	0.85	0.09	18.3	0.80	2.36
1855	5.42	0.65	- 12.5	3.93	1905	2.50	0.85	0.09	18.8	0.80	2.14
1856	6.67	0.56	- 14.0	4.14	1906	2.49	1.04	0.10	18.5	0.78	2.13
1857	6.15	0.38	- 15.5	3.93	1907	2.68	1.12	0.11	18.0	0.74	2.19
1858	5.93	0.31	- 17.0	3.89	1908	2.78	1.08	0.11	17.9	0.73	2.23
1859	5.35	0.56	- 18.0	3.69	1909	2.92	1.20	0.12	ca.19.0	0.76	2.34
1860	4.99	0.38	- 18.0	3.49	1910	3.21	1.40	0.14	19.5	0.78	2.52
1861	4.93	0.44	- 13.0	3.19	1911	3.22	1.40	0.14	20.8	0.84	2.59
1862	4.47	0.41	13.2	2.97	1912	3.47	1.53	0.15	22.0	0.88	2.77
1863	3.93	0.44	13.3	(2.71)	1913	3.63	1.61	0.16	21.1	0.86	2.84
1864	4.36	0.45	14.5	2.98	1914	3.12	1.79	0.18	22.4	0.91	2.65
1865	4.49	0.50	12.7	2.97	1915	3.15	2.16	0.22	20.7	0.85	2.65
1866	5.07	0.63	11.2	3.19	1916	3.36	3.10	0.31	24.6	1.03	3.03
1867	4.95	0.57	11.7	3.15	2) 1917	3) -	2.25	0.23	22.4	0.84	3) -
1868	5.02	0.59	11.3	3.16	1918	3) -	2.07	0.21	16.1	0.20	3) -
1869	5.08	0.63	10.9	3.17	1919	3) -	6.33	0.63	22.6	0.66	3) -
1870	4.13	0.57	11.5	(2.73)	1920	3) -	5.49	0.55	34.1	1.35	3) -
1871	4.92	0.67	12.4	3.17	1921	0.85	2.03	0.21	33.0	1.40	2.04
1872	4.78	0.80	13.0	3.14	1922	0.87	1.48	0.16	31.6	1.38	1.97
1873	5.04	0.98	16.1	3.45	1923	1.06	1.32	0.19	29.2	1.25	1.97
1874	6.19	1.04	19.0	4.16	1924	0.73 ⁴⁾	2.68	0.46	26.1	1.10	1.93
1875	6.57	1.07	23.0	4.57	1925	0.50	3.65	0.66	27.2	1.20	2.10
1876	6.66	0.96	21.7	4.52	1926	0.50	3.34	0.59	24.1	1.08	1.92
1877	6.22	1.02	ca.21.5	4.29	1927	1.55	2.25	0.40	20.9	0.93	2.11
1878	5.00	0.84	- 21.5	3.66	1928	2.01	1.75	0.30	18.5	0.84	2.15
1879	3.67	0.74	- 18.5	2.83	1929	2.25	1.74	0.30	18.2	0.82	2.24
1880	3.68	0.88	- 18.5	2.86	1930	2.29	1.72	0.29	18.7	0.83	2.27
1881	3.31	0.93	17.7	2.63	1931	2.12	1.63	0.27	14.8	0.68	2.01
1882	3.52	0.91	17.7	2.74	1932	1.94	1.48	0.25	15.0	0.68	1.90
1883	3.46	0.85	18.9	2.77	5) 1931	1.86	1.60	0.27	14.8	0.68	1.88
1884	3.41	0.84	18.4	2.70	1932	1.69	1.45	0.25	15.0	0.68	1.77
1885	3.49	0.82	18.8	2.76	1933	1.69	1.33	0.22	13.9	0.63	1.70
1886	3.15	0.77	14.7	2.40	1934	1.71	1.41	0.24	13.9	0.64	1.74
1887	2.85	0.72	14.8	2.24	1935	1.81	1.47	0.25	14.2	0.66	1.81
1888	2.95	0.82	17.1	2.41	1936	1.93	1.60	0.27	15.3	0.71	1.95
1889	3.13	0.96	16.9	2.52	1937	2.11	1.79	0.30	16.4	0.77	2.12
1890	3.12	1.11	20.9	2.72	1938	2.20	1.81	0.31	16.6	0.78	2.19
1891	3.46	1.50	24.3	3.07	1939	2.22	1.72	0.29	17.3	0.82	2.22
1892	3.30	1.11	23.1	2.89	1940	1.64	1.24	0.21	16.0	0.72	1.76
1893	3.34	0.88	23.7	2.92	1941	1.69	0.94	0.15	18.3	0.48	1.48
1894	3.59	1.12	23.2	3.03	1942	1.34	0.67	0.10	11.0	0.10	0.87
1895	3.44	1.44	ca.20.0	2.84	1943	2.36	0.39	0.05	11.2	0.10	1.33
1896	2.55	2.37	- 20.0	2.56	1944	2.59	0.19	0.03	11.3	0.10	1.42
1897	2.08	2.66	21.5	2.44	1945	2.23	0.19	0.03	12.5	0.17	1.32
1898	2.29	2.75	25.9	2.67	1946	3.64	0.73	0.10	16.1	0.51	2.42
1899	2.85	2.31	28.0	3.01	1947	3.27	0.83	0.13	17.2	0.60	2.37
1900	3.15	2.31	26.8	3.09	5) 1948	3.25	0.93	0.15	15.2	0.53	2.31

¹⁾ Til og med 1930 tilstedeværende middelfolkemengde, senere hjemmehørende. Forbruk i medisinske og tekniske øyemed er regnet med i alle år til og med 1934. Utenfor faller i årene til og med 1923 fruktvinforbruket. Angående beregningsmåten kan henvises til den årlige tabell i Statistisk Årbok (1943—45, side 358) og bemerkningene i Alkoholstatistikk 1918—1919, side 9*—12*; nærmere i Alkoholstatistikk I (Norges Off. Stat. V, 124). Se note 5. ²⁾ I årene siden 1917 har det utviklet seg et forholdsvis stort *ulovlig* forbruk av ukjent størrelse. ³⁾ Det *lovlige* forbruk av sprit og brennevin og dermed det samlede forbruk er ukjent. ⁴⁾ Fra 1924 av beregnet på grunnlag av A.s Vinmonopolets salgsoppgaver med tillegg av privatimporten. Fra 1927 av er samlagene salg kjent og tatt med ved beregningen. ⁵⁾ Ny beregning: Forbruk av ren sprit (69 pst.) og brennevin i medisinske og tekniske øyemed er ikke regnet med fra og med 1931. Se tabell 2.

Tabell 2. Det lovlige alkoholforbruk¹⁾ i 1939, 1947 og 1948.

	1948		1947		1939	
	Vare	Alkohol ²⁾	Vare	Alkohol ²⁾	Vare	Alkohol ²⁾
	1000 l	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.
Sprit 60 pst.	-	-	-	-	725	435
Sprit 45 pst.	2 304	1 037	785	353	-	-
Brennevin	10 737	4 139	12 445	4 782	7 005	2 818
Sprit og brennevin	13 041	5 176	13 230	5 135	7 730	3 253
Sterk vin	1 933	367	1 449	275	3 416	649
Svak og muss. vin	914	92	888	89	1 217	122
Norsk fruktvin	127	19	281	43	401	70
Vin	2 974	478	2 618	407	5 034	841
Øl levert fra bryggeri ÷ utførsel:						
Skatteklasser I	3 130	63	3 801	76	1 235	26
Skatteklasser II	44 988	1 619	46 841	1 640	35 725	1 543
Skatteklasser III	202	11	3 384	186	13 598	827
Innførsel	1					
Alt øl	48 321	1 693	54 026	1 902	50 560	2 396
Tilsammen ren alkohol ..	-	7 347	-	7 444	-	6 490
Forbruk i l. pr. innbygg. ..	-	³⁾ 2.31	-	³⁾ 2.37	-	³⁾ 2.22

1) Bygger for sprit, brennevin og vin på A.s Vinmonopolets oppgaver over utskjenking og salg til private samt privatimporten. 2) Ved beregningen av alkoholkvanta er brukt følgende prosentsetser. For brennevin i 1948 38.55, 1947 38.43 og 1939 40.23. For øl av sk.kl. I i 1948 2.0, 1947 2.0 og 1939 2.10. sk.kl. II i 1948 3.6, 1947 3.5 og 1939 4.32 og sk.kl. III i 1948 5.5, 1947 5.5 og 1939 6.08. For sterk vin er alle år regnet med 19.0, svak vin 10.0 og fruktvin 15.3 i 1948 og 1947, men 17.6 i 1939. 3) Beregnet etter hjemmehørende middel-folkemengde.

Tabell 3. Anslått lovlig forbruk pr. innbygger av ren alkohol i 3 større landsdeler¹⁾ 1946—1948.

	Oslo salgsområde ²⁾			Bergen salgsområde ³⁾			Trondheim salgsområde ⁴⁾		
	1948	1947	1946	1948	1947	1946	1948	1947	1946
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Sprit og brennevin	2.13	2.15	2.39	1.18	1.10	1.12	1.04	1.03	1.14
Vin	0.23	0.19	0.13	0.08	0.06	0.05	0.05	0.05	0.05
Øl	0.73	0.83	0.69	0.44	0.48	0.40	0.22	0.24	0.20
Tilsammen	3.09	3.17	3.21	1.70	1.64	1.57	1.31	1.32	1.39

Anm. Ved beregningene er brukt folkemengden pr. 3. desember 1946. Hvis en går ut fra at befolkningen siden er vokset jevnt i de tre landsdeler, vil tallene for 1948 overallt ligge ca. 2 pst. for høyt.

1) Forbruk av sprit, brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk m. v. er ikke tatt med. 2) Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder samt 5 herreder i Møre. 3) Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane samt Ålesund by og 24 herreder i Møre. 4) Molde og Kristiansund by og 36 herreder i Møre og fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Tabell 4. Det lovlige alkoholforbruk i de enkelte måneder i 1947 og 1948.

	1948				1947			
	I alt	Br.vin	Vin	Øl	I alt	Br.vin	Vin	Øl
	1000 l	1000 l.	1000 l.	1000 l	1000 l.	1000 l.	1000 l	1000 l.
Januar	457	343	30	84	475	351	31	93
Februar	465	342	31	92	450	350	27	73
Mars	627	458	37	132	621	465	31	125
April	581	407	38	136	526	385	28	113
Mai	642	426	44	172	687	447	39	201
Juni	642	422	40	180	642	413	35	194
Juli	778	506	49	223	731	466	36	229
August	586	378	40	168	677	417	36	224
September	559	402	38	119	571	394	33	144
Oktober	560	416	37	106	556	408	34	114
November	520	378	39	104	558	386	32	140
Desember	930	698	55	177	950	653	45	252
Tilsammen	7 347	5 176	478	1 693	7 444	5 135	407	1 902

Tabell 5. Tilvirkning av brennevin, sprit og øl levert fra fabrikkene 1927—1948.

	Gjør-sprit	Bren.-vin	Øl av skattekasse			Sulfit-sprit	Gjør-sprit	Bren.-vin	Øl av skattekasse			
			II 1)	II 2)	I 3)				II 1)	II 2)	I 3)	
			1000 liter vare						1000 liter vare			
	Hlt. a 100 pst.		1000 liter vare						1000 liter vare			
			Hektoliter a 100 pst.						1000 liter vare			
1927	2 196	16 514	11 062	45 263	1 623	1938	4 849	6 250	31 418	12 344	34 895	1 140
1928	3 117	21 940	9 964	40 161	1 296	1939	10 931	4 602	26 694	13 625	35 858	1 235
1929	3 978	29 550	9 946	39 825	1 210	1940	13 756	2 380	26 182	9 907	51 125	3 559
1930	4 358	43 050	10 109	41 124	1 244	1941	19 789	4 690	3 047	5	50 062	21 507
1931	6 461	23 032	8 366	32 516	831	1942	52 450	2 235	1 068	-	4 844	47 967
1932	6 728	25 340	8 379	33 278	874	1943	63 719	715	1 210	-	3	54 332
1933	6 816	24 540	7 551	31 427	858	1944	88 318	726	140	-	178	55 190
1934	8 114	15 465	8 122	31 115	824	1945	57 341	1 435	3 360	-	432	44 687
1935	8 341	22 106	8 622	31 630	867	1946	79 145	2 119	18 540	-	44 085	6 075
1936	7 142	24 711	10 103	33 248	971	1947	87 360	2 364	8 816	3 607	47 191	3 801
1937	6 615	30 058	11 375	35 176	1 086	1948	91 121	2 689	10 980	392	45 144	3 130

1) 4.75—7.00 volumpst. alkohol. 2) 2.50—4.75 pst. 3) Inntil 2.50 pst.

Tabell 6. Innførsel og utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938, 1947 og 1948.

Innførsel 1)	1948	1947	1938	Utførsel	1948	1947	1938
	L.	L.	L.		Kg.	Kg.	Kg.
Sprit ²⁾	19 676	5 178	641 463	Sprit ⁴⁾	70	566	5 835
Brennevin i alt	1 563 236	1 094 244	1 437 857	Brennevin ..	87 219	2 229 233	37 659
Konjakk	119 761	20 221	620 296	Vin	410	771	1 479
Whisky	4 086	220 225	594 423	Bokkøl	189 689	222 937	18 467
Vin over 14 pst.	1 341 142	2 473 613	3 751 537	Bayer- og pils.-øl	155 783	349 726	139 169
Vin ³⁾ under 14 pst.	610 093	1 380 829	1 139 832	Landsøl	280	35	463
Øl, porter m. v.	951	158	2 224				

1) Oppgaver over innførsel av sprit og brennevin fra A.s Vinmonopolet, tallene for innførsel av vin, øl, mjød osv. og utførselen hentet fra «Norges handel». 2) I tallene er tatt med konfiskert sprit: 1938 633 liter, 1947 1 425 og 1948 970 liter. All sprit til skattefri, teknisk bruk (vesentlig denaturert sprit) ble før 1938 importert. Slik sprit blir fra 1938 delvis og fra 1940 i sin helhet framstilt i Norge. 3) Herunder musserende vin. 4) Denaturert etylalkohol og amylalkohol.

Tabell 7. A/S Vinmonopolets salg 1924—1948.

	Brennevin i alt	Sprit 60 (45) ¹⁾ pst.	Annet innenlandsk brennevin ²⁾	Forskåret brennevin ³⁾	Utenlandsk brennevin	Vin i alt ⁴⁾	Sterk vin	Svak og muss. vin	Norsk fruktvin ⁵⁾
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
1924	534 633	-	107 954	-	426 679	7 309 673	5 737 330	1 429 043	143 300
1925	344 800	-	37 499	-	307 301	10 029 790	8 819 727	1 096 776	113 287
1926	409 202	-	56 056	-	353 146	9 206 401	7 883 661	1 148 342	174 398
1927	4 044 632	475 655	1 590 892	901 154	1 076 931	6 265 086	5 353 034	796 894	115 158
1928	5 785 503	670 434	2 429 270	1 447 965	1 237 834	4 856 322	3 945 875	789 685	120 762
1929	6 576 513	651 189	2 924 001	1 693 206	1 308 117	4 863 506	3 787 680	847 724	228 102
1930	6 774 230	692 342	2 993 738	1 777 266	1 310 884	4 857 630	3 712 235	873 385	272 010
1931	6 272 314	686 913	2 785 772	1 655 353	1 144 276	4 621 621	3 357 040	926 261	338 320
1932	5 912 269	502 860	3 266 597	1 264 310	878 502	4 199 023	2 983 778	744 479	470 766
1933	6 034 471	431 521	3 594 973	1 243 871	764 106	3 877 686	2 798 179	771 124	308 383
1934	6 026 767	452 857	3 455 005	1 338 713	780 192	4 106 145	2 769 610	832 309	504 226
1935	6 378 910	487 534	3 557 879	1 482 289	851 208	4 302 295	3 066 355	914 509	321 431
1936	6 809 739	574 956	3 651 157	1 663 188	920 438	4 687 793	3 312 659	1 038 601	336 533
1937	7 439 410	699 127	3 843 345	1 868 453	1 028 485	5 273 645	3 685 585	1 236 096	351 964
1938	7 625 873	773 799	3 859 686	1 822 862	1 169 526	5 184 387	3 631 770	1 149 913	402 704
1939	7 842 315	724 668	3 963 855	1 474 684	1 679 108	5 093 181	3 457 019	1 235 187	400 975
1940	6 104 150	697 453	3 081 936	1 424 706	900 055	3 938 680	2 487 167	949 081	502 432
1941 ⁶⁾	6 626 003	1 385	5 024 362	1 394 237	206 019	2 947 451	1 478 009	815 397	654 045
1942 ⁶⁾	5 915 458	-	4 950 870	723 965	240 623	2 322 289	922 429	1 054 698	345 162
1943 ⁶⁾	9 191 560	-	8 566 717	477 985	146 858	1 423 753	184 155	928 212	311 386
1944 ⁶⁾	10 017 356	¹⁾ 1 641 477	7 908 663	365 148	102 068	723 955	55 909	338 969	329 077
1945 ⁶⁾	8 508 486	¹⁾ 2 644 138	5 420 873	256 648	186 827	667 224	24 966	277 639	364 619
1946	14 355 506	¹⁾ 472 118	12 648 689	397 238	837 461	2 312 041	513 250	1 415 078	383 713
1947	13 358 972	¹⁾ 784 787	8 846 812	2 995 676	731 697	2 674 062	1 474 499	918 124	281 439
1948	13 185 763	¹⁾ 2 304 372	6 272 934	3 793 429	815 028	3 022 281	1 961 833	933 839	126 609

1) I årene 1944—1948 var salgsstyrken 45 pst. 2) Eksport av norsk brennevin er ikke tatt med. 3) Utenlandsk brennevin blandet med norsk sprit. 4) Privatimporten er regnet med. 5) For årene 1924—1938 er samlagenes salg av norsk fruktvin tatt med. A.s Vinmonopolet overtok samlagene 1. juli 1938. 6) Salget av brennevin og vin var undergitt rasjonering i årene 1941—1945.

Tabell 8. Forbrukernes utgifter (lovlig forbruk) til sprit, brennevin, vin og øl i 1928—1948.¹⁾

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
I alt	155 705	159 152	161 436	143 646	137 645	131 898	133 609
Brennevin ²⁾	56 208	60 630	61 042	58 773	53 064	52 023	51 902
Vin	34 710	34 411	34 430	31 042	28 608	27 282	27 983
Øl	64 787	64 111	65 964	53 831	55 973	52 593	53 724
	1935	1936	1937	1938	1939	1940 ³⁾	1941 ³⁾
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
I alt	139 858	152 520	172 740	180 791	195 959	187 886	193 383
Brennevin ²⁾	55 684	60 517	68 118	72 949	80 562	71 624	74 886
Vin	30 171	33 175	38 116	39 219	42 063	41 295	37 566
Øl	54 003	58 828	66 506	68 623	73 334	74 967	80 931
	1942 ³⁾	1943 ³⁾	1944 ³⁾	1945 ³⁾	1946	1947	1948
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
I alt	165 190	220 566	231 570	226 568	446 814	553 423	571 105
Brennevin ²⁾	71 758	130 332	151 734	142 591	291 687	353 303	370 719
Vin	36 841	26 747	15 546	14 878	43 145	71 744	87 772
Øl	56 591	63 487	64 290	69 099	111 982	128 376	112 614

¹⁾ Se Alkoholstatistikk 1926—27, side 22—24. Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er fra 1934 ikke regnet med. ²⁾ Også 60 pst. sprit, fra og med 1944 45 pst. sprit. ³⁾ Omfatter ikke det tyske forbruk under okkupasjonen.

Tabell 9. Gjennomsnittspriser på brennevin,¹⁾ vin og øl 1928—1948.

År	Kr. pr. vareliter			Kr. pr. alkoholliter		
	Brennevin ¹⁾	Vin	Øl	Brennevin ¹⁾	Vin	Øl
1928	9.74	7.15	1.26	23.06	41.03	27.83
1929	9.26	7.11	1.26	21.96	41.23	28.07
1930	9.02	7.14	1.26	21.37	41.68	28.26
1931	9.36	6.74	1.29	22.14	39.85	28.18
1932	8.98	6.80	1.32	21.79	40.12	29.10
1933	8.63	7.05	1.33	21.34	41.75	29.39
1934 ²⁾	8.69	6.91	1.35	21.25	40.36	29.24
1935	8.86	7.14	1.32	21.41	42.15	29.37
1936	9.01	7.19	1.33	21.67	42.52	29.63
1937	9.30	7.32	1.40	22.23	43.58	29.93
1938	9.58	7.43	1.42	22.79	44.03	30.02
1939	10.42	8.36	1.45	24.77	50.00	30.61
1940	12.61	11.31	1.59	28.60	66.39	35.18
1941	12.13	13.43	1.49	29.90	82.66	56.63
1942	14.28	18.46	1.72	36.11	122.82	184.52
1943	14.92	22.99	1.89	36.99	175.24	197.41
1944	16.06	27.29	1.87	38.68	186.46	205.03
1945	17.70	25.38	1.81	41.65	172.36	128.99
1946	20.53	19.11	2.24	51.67	144.28	71.28
1947	26.71	27.40	2.38	68.80	176.23	67.50
1948	28.43	29.51	³⁾ 2.33	71.62	183.59	66.50

¹⁾ Også 60 pst. sprit, og fra og med 1944 45 pst. sprit. ²⁾ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er fra 1934 ikke regnet med. ³⁾ Norsk øl av sk.kl. I kom i 1938 forbrukeren på kr. 1.14, i 1939 på 1.15, i 1947 på 1.77 og i 1948 på kr. 1.79. For kl. II var tallene kr. 1.33, 1.35, 2.36 og 2.37. For kl. III var de i 1938 kr. 1.71, i 1939 1.73, i 1947 3.27.

Tabell 10. Statens alkoholinntekter ¹⁾ 1939, 1947 og 1948.

(Beregningen bygger på omsatte mengder, unntagen for øl, hvor den gjelder det som ble levert fra bryggerier + innførsel ÷ utførsel i året.)

	1948 ²⁾	1947	1939
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1. Tilvirkningsavgift av brennevin	25 557	25 472	13 149
2. Fruktvinsavgift	92	198	193
3. Toll av brennevin	4 874	3 833	5 940
4. Toll av vin	1 485	1 232	2 488
5. Brennevinsomsetningsavgift (25 pst.)	46 934	44 844	20 314
6. Avgift av sprit til medisinsk bruk	60	60	9
7. Alminnelig omsetningsavgift	21 536	19 906	1 030
8. Skjenkeavgift av brennevin og vin	5 298	8 770	3 376
9. Krise(krigs)tilleggsavgift	212 065	158 234	-
10. Overskudd av A/S Vinmonopolets drift	23 500	70 000	23 500
11. Statsskatt og alderstrygd (A/S Vinmonopolet)	30 700	³⁾ 34 647	6 857
12. Avgift etter rusdrikklovens ⁴⁾ § 33	16 800	14 358	3 894
13. Avgift av bevilling til salg ⁵⁾ og skjenking	774	704	633
A. I alt av sprit, brennevin, vin og fruktvin ..	389 675	382 258	81 383
1. Tilvirkningsavgift av øl	23 590	27 120	17 083
2. Toll av øl	1	-	2
3. Alminnelig omsetningsavgift	5 812	7 823	492
4. Skjenkeavgift	6 042	8 555	1 971
5. Krise(krigs)tilleggsavgift ⁶⁾	23 112	25 145	-
B. I alt av øl	58 557	68 643	19 548
C. Hovedsum (A + B)	448 232	450 901	100 931
Dessuten Finnmarksavgift	21	18	12

¹⁾ Avgift til «Prisdirektoratets ølfond» ikke tatt med. ²⁾ Foreløpige tall. ³⁾ Verne-skatt er tatt med. ⁴⁾ Skal delvis anvendes til helseformål i kommunene, etter Stortingets nærmere bestemmelser. ⁵⁾ Under A. 13 er også med avgifter av øl. Dessuten hadde A.s Vinmonopolet litt omsetning av øl (se A. 10 og 11). ⁶⁾ Innbetalt i statskassen fra midten av februar til midten av februar neste år.

Tabell 11. Statens alkoholinntekter ¹⁾ (i tusen kr.) 1928—1948.

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
I alt	65 450	67 730	69 131	65 151	64 846	62 266	62 962
Sprit, brennevin og vin ²⁾	48 100	51 974	52 960	51 699	50 206	47 765	48 240
Øl	17 350	15 756	16 171	13 452	14 640	14 501	14 722
	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
I alt	66 092	74 307	84 614	90 616	100 931	108 276	124 333
Sprit, brennevin og vin	51 079	57 803	66 651	72 159	81 383	76 924 ²⁾	82 427
Øl	15 013	16 504	17 963	18 457	19 548	31 352	41 906
	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948
I alt	125 315	173 700	200 179	180 168	345 592	450 901	448 232
Sprit, brennevin og vin	86 875	128 100	154 140	142 181	284 597	382 258	389 675
Øl	38 440	45 600	46 039	37 987	60 995	68 643	58 557

¹⁾ Se notene til og anm. i overskriften til tabell 10. ²⁾ Avgift til «Hjelpfond for Næringslivet» tatt med. 1941—1943: 253, 217 og 213 tusen kroner.

**Tabell 12. Straffelte¹⁾ for de forskjellige slags rusdrikkløvforselsler
1923—1948.**

År	Hjemme- brenning	Smugling m. v. ²⁾	Ulovlig kjøp, salg m. v. av:		Ulovlig skjenking, utdeling m. v. L. § 62.	Ulovlig drikkelag § 65	Ulovlig fortøring av medbrakt br. vin § 66	Ulovlig fort. i for- eninger o. l. av sprit og br. vin	Reseptmisbruk (brennev- resepter)	Ulovlig renatu- rering ell. drikk av denat. sprit	Ulovlig salg av denat. sprit	Ulovlig besittelse av denat. sprit
			Sprit, br. vin	Vin, øl, sats								
Riket:												
1923. . .	244	1 596	4 659	3)	-	-	3)	3)	52	93	3)	-
1924. . .	411	1 612	4 454	474	-	-	3)	3)	28	185	12	-
1925. . .	1 407	1 164	3 953	859	-	-	211	36	41	294	28	-
1926. . .	2 298	895	3 114	689	-	-	216	29	57	580	42	-
1927. . .	1 549	603	1 772	434	-	-	143	30	31	302	34	-
1928. . .	1 119	367	1 253	293	-	-	133	21	7	366	26	-
1929. . .	1 135	502	1 382	360	-	-	178	31	4	400	25	-
1930. . .	1 174	376	1 348	298	-	-	148	10	12	432	33	-
1931. . .	1 260	274	1 256	299	-	-	164	31	12	503	20	-
1932. . .	1 795	290	1 541	264	-	-	149	3	11	596	73	-
1933. . .	1 854	315	1 691	329	-	-	122	16	12	912	74	-
1934. . .	1 847	266	1 720	377	23	-	130	19	32	888	65	-
1935. . .	1 558	225	1 400	316	240	-	238	25	26	977	145	-
1936. . .	1 451	274	1 084	301	224	-	240	15	22	860	86	-
1937. . .	1 271	263	1 048	299	353	-	303	15	17	638	70	-
1938. . .	1 135	234	914	348	513	-	282	37	36	783	58	-
1939. . .	1 161	255	880	316	611	209	303	46	39	768	71	-
1940. . .	378	56	374	188	205	115	206	21	13	544	43	-
1941. . .	162	53	201	68	90	63	188	10	25	596	42	-
1942. . .	343	41	300	47	89	39	204	7	12	1 428	122	-
1943. . .	380	25	539	47	111	122	515	8	14	1 922	188	-
1944. . .	275	6	382	47	63	185	339	6	17	2 445	237	-
1945. . .	161	9	222	9	51	97	250	7	10	1 663	227	-
1946. . .	267	55	678	41	36	111	243	20	4	677	91	87
1947. . .	226	136	1 019	52	66	163	219	6	15	474	53	31
1948. . .	128	181	1 015	71	85	355	169	1	2	452	43	15
Bygder:												
1937. . .	1 186	69	642	160	307	-	142	11	14	149	21	-
1938. . .	1 060	63	531	190	416	-	159	37	29	256	21	-
1939. . .	1 094	67	500	184	526	47	150	41	25	297	26	-
1940. . .	350	10	192	92	182	31	102	18	6	178	12	-
1941. . .	136	26	80	42	71	8	90	9	3	102	9	-
1942. . .	260	13	105	24	65	5	58	2	8	264	13	-
1943. . .	251	14	198	23	93	35	182	2	6	375	32	-
1944. . .	164	1	153	28	46	50	74	-	6	336	36	-
1945. . .	85	1	77	2	42	25	37	-	6	212	42	-
1946. . .	175	22	148	24	15	43	62	8	-	156	37	26
1947. . .	165	50	241	36	37	14	56	1	12	160	26	4
1948. . .	89	69	290	38	51	29	57	-	1	176	19	2
Byer:												
1937. . .	85	194	406	139	46	-	161	4	3	489	49	-
1938. . .	75	171	383	158	97	-	123	-	7	527	37	-
1939. . .	67	188	380	132	85	162	153	5	14	471	45	-
1940. . .	28	46	182	96	23	84	104	3	7	366	31	-
1941. . .	26	27	121	26	19	55	98	1	22	494	33	-
1942. . .	83	28	195	23	24	34	146	5	4	1 164	109	-
1943. . .	129	11	341	24	18	87	333	6	8	1 547	156	-
1944. . .	111	5	229	19	17	135	265	6	11	2 109	201	-
1945. . .	76	8	145	7	9	72	213	7	4	1 451	185	-
1946. . .	92	33	530	17	21	68	181	12	4	521	54	61
1947. . .	61	86	778	16	29	149	163	5	3	314	27	27
1948. . .	39	112	725	33	34	326	112	1	1	276	24	13

1) Straffelte for flere slags forselsler samtidig er oppført under hver av overtredelsene.
2) Ulovlig innførsel av sprit og brennevin, straffbar forberedelse av ulovlig innførsel, ulovlig sjøtransport, utlossing m. v. av sprit og brennevin (l. §§ 47—52). 3) Oppgave mangler.

Tabell 13. Straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit og ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og brennevin i de større landsdeler og fylkene 1938—39 og 1946—48.

(Straffelte for flere overtredelser samtidig er ført opp under hver av vedkommende overtredelser.)

	Ulovlig omgang med denat sprit										Ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og brennevin									
	1948		1947		1946		1939		1938		1948		1947		1946		1939		1938	
	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer
I. Riket	197	313	190	368	219	636	323	516	277	564	290	725	241	778	148	530	500	380	531	383
	510		558		855		839		841		1 015		1 019		678		880		914	
II. Større landsdeler.																				
Eggen om Oslofj. 1)	96	176	89	169	136	253	120	124	105	189	83	371	101	431	39	219	252	140	313	127
Opplandene 2) ..	21	-	27	6	8	16	51	5	27	20	49	3	19	1	7	6	81	-	87	-
Telemark	10	24	14	40	25	47	19	63	41	34	4	30	8	27	12	34	35	2	15	2
Sørvest-Norge 3) ..	23	56	16	82	11	179	59	149	47	121	63	139	64	155	59	172	23	146	23	151
Møre—Tr.lag	30	47	19	50	36	121	28	126	26	153	40	116	15	134	6	70	61	60	56	60
Nord-Norge 4)	17	10	25	21	3	20	46	49	31	47	51	66	34	30	25	29	48	32	37	43
III. Fylker.																				
Østfold	48	28	22	20	30	56	5 112	5 34	5 81	5 37	26	118	18	71	17	50	5 162	5 61	5 211	5 58
Akershus	36	2	51	2	91	-	-	-	-	-	32	1	61	3	8	7	-	-	-	-
Vestfold	5	11	-	9	7	22	1	13	12	16	1	21	1	28	8	21	22	17	18	11
Oslo	7	128	-	130	-	157	-	68	-	121	-	211	-	289	-	132	-	52	-	51
Buskerud	7	7	16	8	8	18	7	9	12	15	24	20	21	40	6	9	68	10	84	7
Hedmark	10	-	15	3	4	-	37	2	10	5	47	3	17	1	4	-	58	-	60	-
Oppland	11	-	12	3	4	16	14	3	17	15	2	-	2	-	3	6	23	-	27	-
Telemark	10	24	14	40	25	47	19	63	41	34	4	30	8	27	12	34	35	2	15	2
Aust-Agder	3	3	2	9	-	11	4	2	4	4	3	12	6	2	1	14	1	1	-	2
Vest-Agder	7	21	2	4	4	20	16	9	15	7	1	21	2	17	6	17	2	15	-	22
Rogaland	8	17	11	57	4	90	10	125	18	100	38	55	35	59	31	113	13	98	10	88
Hordaland	-	-	-	-	3	-	23	-	10	-	13	-	15	-	18	-	4	-	6	-
Bergen	-	15	-	11	-	56	-	11	-	10	-	50	-	75	-	28	-	32	-	37
Sogn og Fjordane	5	-	1	1	-	2	6	6 2	-	-	8	1	6	2	3	-	3	-	7	2
Møre og Romsdal	1	19	1	29	17	84	-	31	-	30	13	42	2	22	-	30	-	25	-	10
Sør-Trøndelag ..	23	24	8	17	7	37	5 28	92	5 26	121	6	69	6	102	2	38	5 61	27	5 56	43
Nord-Trøndelag ..	6	4	10	4	12	-	-	3	-	2	21	5	7	10	4	2	-	8	-	7
Nordland	6	2	12	7	1	1	-	11	10	3	28	12	13	12	18	8	3	9	5	14
Troms	2	4	-	9	1	17	6	25	6	20	10	41	10	14	3	13	8	13	3	22
Finnmark	9	4	13	5	1	2	40	13	15	24	13	13	11	4	4	8	37	10	29	7

1) Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. 2) Fylkene Hedmark og Oppland. 3) Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. 4) De tre nordligste fylker. 5) På grunn av statspolitiets virksomhet kan en ikke gi særskilte tall for disse fylker. 6) Rettet.

Tabell 14. Straffelste for ulovlig fortæring av medbrakt sprit og brennevin og hjemmebrenning i de større landsdeler og fylkene i 1938—39 og 1946—48.

(Straffelste for flere overtredelser samtidig er ført opp under hver av vedkommende overtredelser.)

	Ulovlig fortæring av medbrakt sprit og br.vin										Hjemmebrenning									
	1948		1947		1946		1939		1938		1948		1947		1946		1939		1938	
	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer
I. Riket	57	112	56	165	62	181	150	153	159	123	89	39	165	61	175	92	1 094	67	1 060	75
	169		219		243		303		282		128		226		267		1 161		1 135	
II. Større landsdeler.																				
Eggen om Oslofj. 1)	12	32	13	62	41	68	72	37	67	23	10	31	38	28	36	37	408	3	479	2
Opplandene 2) ..	15	9	8	16	11	-	30	-	30	-	19	-	14	-	11	-	286	-	235	-
Telemark	4	12	9	4	-	25	3	7	6	4	7	-	1	-	11	6	63	9	58	8
Sørvest-Norge 3) ..	11	33	10	59	2	79	11	33	7	26	4	-	14	8	17	16	19	28	16	18
Møre—Tr.lag	7	12	3	11	2	-	7	22	11	32	9	-	23	7	22	4	155	22	150	44
Nord-Norge 4)	8	14	13	11	6	9	27	54	38	38	40	8	75	18	78	29	163	5	122	3
III. Fylker.																				
Østfold	-	8	9	24	12	14	5 51	5 16	5 36	5 10	1	-	-	-	-	1	5 204	5	5 274	5
Akershus	10	-	-	-	23	-	-	-	-	-	5	-	34	-	25	-	-	-	-	-
Vestfold	2	15	4	13	3	31	14	11	29	13	-	-	-	2	5	4	52	-	47	1
Oslo	-	9	-	25	-	20	-	-	-	-	-	29	-	25	-	32	-	2	-	-
Buskerud	-	-	-	-	3	3	7	10	2	-	4	2	4	1	6	-	152	1	158	1
Hedmark	12	2	6	-	-	13	-	-	22	-	15	-	9	-	10	-	235	-	176	-
Oppland	3	7	2	16	11	-	17	-	8	-	4	-	5	-	1	-	51	-	59	-
Telemark	4	12	9	4	-	25	3	7	6	4	7	-	1	-	11	6	63	9	58	8
Aust-Agder	-	4	1	-	-	4	-	5	-	1	-	-	-	1	-	3	5	-	2	-
Vest-Agder	-	12	-	26	-	13	-	16	3	12	-	-	1	-	1	-	3	-	3	-
Rogaland	1	14	-	9	2	5	7	6	-	11	-	-	1	-	6	10	13	28	6	18
Hordaland	3	-	9	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	5	-
Bergen	-	3	-	17	-	57	-	6	-	2	-	-	-	7	-	3	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	7	-	-	7	-	-	-	-	1	-	4	-	12	-	1	-	-	-	-	-
Møre og Romsdal	-	9	2	7	1	-	18	-	30	5	-	-	-	1	3	-	10	-	6	-
Sør-Trøndelag ..	7	3	1	4	-	-	5 7	4	5 11	2	3	-	6	7	2	5 155	7	5 150	33	-
Nord-Trøndelag ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	17	-	12	2	5	-	5	-
Nordland	3	4	3	7	1	9	8	7	6	11	26	6	48	16	27	16	78	2	52	1
Troms	-	8	2	4	-	-	11	31	14	17	2	-	3	-	27	8	55	-	24	1
Finnmark	5	2	8	-	5	-	8	16	18	10	12	2	24	2	24	5	30	3	46	2

1) Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. 2) Fylkene Hedmark og Oppland. 3) Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. 4) De tre nordligste fylker. 5) på grunn av statspolitiets virksomhet kan en ikke gi særskilte tall for disse fylker.

Tabell 15. Straffelte for ulovlige drikkelag og ulovlig innførsel i de større landsdeler og fylkene 1938—39 og 1946—48.

	Ulovlige drikkelag								Ulovlig innførsel									
	1948		1947		1946		1939		1948		1947		1946		1939		1938	
	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer	Byg-der	Byer
I. Riket	29	326	14	149	43	68	47	162	69	112	50	86	22	33	67	188	63	171
	355		163		111		209		181		136		55		255		234	
II. Større landsdeler.																		
Egnen om Oslofj. ¹⁾	-	154	8	64	26	33	18	85	-	31	-	18	2	5	43	48	24	48
Opplandene ²⁾ ..	6	6	5	-	-	9	2	-	38	-	20	-	12	-	-	-	-	-
Telemark	2	17	-	12	5	1	4	14	6	9	1	-	-	2	3	5	1	2
Sørvest-Norge ³⁾ ..	13	100	-	61	2	22	15	39	6	42	4	38	5	15	9	60	11	40
Møre—Tr.lag	-	33	1	12	-	-	-	18	13	3	10	6	-	-	2	14	10	7
Nord-Norge ⁴⁾	8	16	-	-	10	3	8	6	6	27	15	24	3	11	10	61	17	74
III. Fylker.																		
Østfold	-	37	6	21	8	15	4	34	-	1	-	-	1	-	-	7	7	-
Akershus	-	-	2	-	15	-	12	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Vestfold	-	7	-	9	2	2	1	14	-	6	-	6	-	-	29	8	12	12
Oslo	-	⁵ 110	-	34	-	16	-	26	-	24	-	11	-	5	-	28	-	30
Buskerud	-	-	-	-	1	-	1	11	-	-	-	1	-	-	14	5	5	6
Hedmark	6	4	5	-	-	-	2	-	38	-	20	-	11	-	-	-	-	-
Oppland	-	2	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Telemark	2	17	-	12	5	1	4	14	6	9	1	-	-	2	3	5	1	2
Aust-Agder	-	18	-	7	-	-	2	6	-	2	2	-	-	4	-	-	-	-
Vest-Agder	-	-	-	8	-	1	5	9	-	-	-	7	-	-	-	2	-	-
Rogaland	2	78	-	41	2	21	-	17	-	23	2	16	3	9	-	30	3	21
Hordaland	11	-	-	-	-	-	8	-	6	-	-	-	2	-	7	-	6	-
Bergen	-	4	-	5	-	-	-	7	-	17	-	15	-	2	-	27	-	19
Sogn og Fjordane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-
Møre og Romsdal	-	11	1	-	-	-	17	6	3	-	6	-	-	-	8	8	8	4
Sør-Trøndelag ..	-	22	-	11	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	6	-	3
Nord-Trøndelag ..	-	-	-	1	-	-	-	-	7	-	10	-	-	-	1	-	2	-
Nordland	-	6	-	-	-	1	3	1	4	26	13	23	1	6	3	5	3	7
Troms	-	10	-	-	-	-	3	4	-	1	1	1	-	5	1	51	1	62
Finnmark	8	-	-	-	10	2	2	1	2	-	1	-	2	-	6	5	13	5

1) Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, og Vestfold. 2) Fylkene Hedmark og Oppland. 3) Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. 4) De tre nordligste fylker. 5) Oppgaven fullstendigere enn tidligere år (se teksten side 9).

Tabell 16. Drukkenskaps-

Nr.	Byer	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
I	Alle byer	2 119	1 844	2 849	2 857	3 042	3 142	3 542	3 631	3 193	3 012	2 615	2 992
II	Byer utenfor Oslo	1 290	1 147	1 669	1 587	1 715	1 776	1 962	1 897	1 717	1 621	1 524	1 657
III	Byer m. lovl. br.v.- omsetning	1 870	1 579	2 480	2 534	2 656	2 751	3 151	3 204	2 801	2 590	2 179	2 525
IV	do. utenfor Oslo	1 041	882	1 300	1 264	1 329	1 385	1 571	1 470	1 325	1 199	1 088	1 190
	Oslo	829	697	1 180	1 270	1 327	1 366	1 580	1 734	1 476	1 391	1 091	1 335
	Fredrikstad	53	46	75	55	57	71	75	59	63	64	55	39
	Moss	28	17	28	34	20	54	25	20	27	20	17	25
	Hamar	12	12	19	21	13	23	24	23	32	39	14	9
	Gjøvik	4	7	11	10	8	3	9	6	7	5	4	7
	Lillehammer	18	3	7	11	9	32	24	12	4	20	10	11
	Drammen	42	42	56	62	62	71	66	64	66	62	49	46
	Kongsberg	9	15	8	21	12	11	23	12	25	5	13	17
	Sandefjord	20	13	12	11	32	28	21	19	26	17	20	32
	Horten	23	18	18	26	26	35	20	29	26	38	26	20
	Tønsberg	33	38	55	65	67	45	96	103	67	56	54	37
	Larvik	16	17	14	23	23	25	33	46	37	29	27	28
	Arendal	35	28	59	37	42	58	43	45	49	50	76	50
	Kristiansand	61	62	93	119	80	90	86	109	90	63	63	76
	Stavanger ³⁾	60	63	105	69	98	87	274	184	167	156	122	141
	Bergen	362	276	455	333	362	347	371	367	280	257	260	296
	Trondheim	175	127	169	229	272	247	240	248	233	213	174	235
	Bodø	3	19	17	24	20	29	29	31	28	10	16	18
	Narvik	25	38	37	55	63	53	51	47	54	54	26	28
	Tromsø	62	41	62	59	63	76	61	46	44	41	62	75
V	Byer uten lovlig br.vinsomsetning	249	265	369	323	386	391	391	427	392	422	436	467
	Halden	14	15	17	23	20	32	26	25	13	25	19	25
	Sarpsborg	7	10	23	18	17	39	28	25	24	32	28	25
	Son	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Drøbak	7	-	-	-	3	1	5	2	2	5	3	-
	Kongsvinger	3	2	2	6	9	9	6	10	2	10	2	4
	Hønefoss	7	7	5	15	14	8	11	8	7	10	7	11
	Holmsbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Ikke oppgitt for Oslo. 2) Beregnet etter den hjemmehørende middelfolkemengde i 1947.

forseelser i de enkelte byer 1947.

Tilsammen 1947	Derav :						Pr. 1000 innbg. hjemmehørende folkemengde ² / ₁₂ 1946				Nr.
	Arrestas- sjoner	Andre forseelser	Begått av :				Drukenskaps forseelser i alt	Forseelser be- gått av inner- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbys- boende	Utenbys- boende	Menn	Kvinner					
34 838	30 287	4 551	1) -	1) -	33 249	1 589	²)39.4	-	-	²)34.3	I
19 562	17 937	1 625	10 227	9 335	18 939	623	²)32.9	²)17.2	²)15.7	²)30.1	II
30 320	26 528	3 792	1) -	1) -	28 826	1 494	43.8	-	-	38.3	III
15 044	14 178	866	7 836	7 208	14 516	528	37.3	19.4	17.9	35.2	IV
15 276	12 350	2 926	1) -	1) -	14 310	966	²)52.9	-	-	²)42.7	
712	607	105	266	446	697	15	50.4	18.8	31.6	43.0	
315	263	52	270	45	315	-	18.5	15.9	2.6	15.5	
241	226	15	78	163	241	-	23.7	7.7	16.0	22.2	
81	71	10	62	19	81	-	14.4	11.0	3.4	12.6	
161	161	-	56	105	161	-	24.9	8.7	16.2	24.9	
688	677	11	229	459	680	8	25.9	8.6	17.3	25.5	
171	162	9	50	121	163	8	22.0	6.4	15.6	20.8	
251	249	2	107	144	250	1	40.6	17.3	23.3	40.2	
305	305	-	179	126	301	4	28.3	16.6	11.7	28.3	
716	694	22	249	467	694	22	62.9	21.9	41.0	60.9	
318	213	105	156	162	316	2	32.7	16.0	16.7	21.9	
572	553	19	141	431	559	13	50.7	12.5	38.2	49.1	
992	979	13	486	506	969	23	41.1	20.1	21.0	40.6	
1 526	1 408	118	1 074	452	1 459	67	31.0	21.8	9.2	28.6	
3 966	3 787	179	2 005	1 961	3 788	178	36.4	18.4	18.0	34.8	
2 562	2 468	94	1 973	589	2 404	158	45.4	35.0	10.4	43.7	
244	223	21	48	1 6	242	2	39.5	7.8	31.7	36.1	
531	503	28	170	361	518	13	51.9	16.6	35.3	49.2	
692	629	63	237	455	678	14	64.2	22.0	42.2	58.3	
4 518	3 759	759	2 391	2 127	4 423	95	24.4	12.9	11.5	20.3	V
254	218	36	129	125	252	2	27.1	13.8	13.3	23.3	
276	177	99	214	62	271	5	21.7	16.8	4.9	13.9	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
28	18	10	14	14	26	2	14.0	7.0	7.0	8.9	
65	56	9	4	61	62	3	31.0	1.9	29.1	26.7	
110	94	16	24	86	110	-	31.1	6.8	24.3	26.6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

3) Lovlig brennevinssalg fra 1. juli 1947.

Tabell 16 (forts.). Drukkenskaps-

Nr.	Byer	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
V (forts.)	Svelvik	-	-	-	1	-	-	1	3	1	3	2	1
	Holmestrand	5	2	3	5	12	1	1	1	4	8	2	3
	Åsgårdstrand	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
	Stavern	-	-	-	1	-	-	5	4	-	-	-	1
	Kragerø	5	4	6	6	16	5	1	3	12	6	3	4
	Langesund	1	-	-	-	3	2	2	1	-	2	4	1
	Stathelle	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
	Brevik	5	1	2	4	2	2	2	-	1	3	10	2
	Porsgrunn	9	24	29	14	28	23	32	27	33	28	52	23
	Skien	36	27	50	38	33	29	49	54	43	70	69	145
	Notodden	9	4	13	17	21	13	10	15	19	15	13	11
	Risør	-	-	1	1	-	1	4	3	1	2	3	2
	Tvedestrand	1	-	3	1	-	-	3	-	-	4	2	2
	Grimstad	2	7	21	5	8	5	9	5	8	4	6	3
	Lillesand	-	2	-	1	1	-	2	-	2	-	-	-
	Mandal	4	3	4	1	6	5	4	55	14	6	5	1
	Farsund	1	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-	1
	Flekkefjord	2	1	5	8	1	2	3	-	6	5	5	6
	Egersund	4	5	6	1	5	5	3	5	3	8	4	4
	Sandnes	3	5	10	13	14	17	12	14	13	20	6	4
	Skudeneshavn	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	-	1	-	3	1	-	-	2	-	1	1	12
	Haugesund	22	47	47	25	41	20	25	24	44	29	35	58
	Florø	1	5	-	9	6	-	-	-	-	-	-	1
	Ålesund	27	29	50	22	30	60	24	36	26	20	29	30
	Molde	2	3	5	2	6	1	5	1	-	7	3	6
	Kristiansund	26	19	13	14	19	22	24	27	57	26	43	32
	Levanger	-	-	4	-	2	1	-	1	1	-	3	-
	Steinkjer	4	2	6	3	6	6	5	3	7	6	12	9
	Namsos	-	4	2	2	2	8	1	1	1	4	-	1
	Brønnøysund	-	5	-	2	-	-	-	2	2	1	1	-
	Mosjøen	1	-	-	7	2	1	-	4	-	4	2	2
	Mo	3	1	-	4	2	2	8	8	3	7	4	4
	Svolvær	4	11	17	11	7	2	7	15	9	8	9	4
	Harstad	12	6	16	21	24	46	41	20	17	25	24	13
	Hammerfest	11	6	6	14	21	12	21	22	11	9	9	13
	Vadsø	7	-	-	1	3	-	1	-	2	4	7	-
	Vardø	4	7	2	4	1	4	7	1	4	3	9	3

forseelser i de enkelte byer 1947.

Tilsammen 1947	Derav:						Pr. 1000 innbg. hjemmehørende folkemengde ^{3/12} 1946				Nr.
	Arrestas- sjoner	Andre forseelser	Begått av:				Drukkenkaps- forseiser i ålt	Forseelser be- gått av innen- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbys- boende	Utenbys- boende	Menn	Kvinner					
12	12	-	12	-	12	-	10.7	10.7	-	10.7	V
47	45	2	22	25	44	3	21.7	10.2	11.5	20.8	(forts.)
3	3	-	3	-	3	-	5.8	5.8	-	5.8	
11	10	1	1	10	11	-	9.9	0.9	9.0	9.0	
71	70	1	52	19	71	-	17.9	13.1	4.8	17.7	
16	16	-	6	10	15	1	7.9	3.0	4.9	7.9	
3	3	-	-	3	2	1	4.2	-	4.2	4.2	
34	34	-	20	14	32	2	15.9	9.3	6.5	15.9	
322	322	-	103	219	305	17	35.9	11.5	24.4	35.9	
643	559	84	327	316	625	18	43.6	22.2	21.4	37.9	
160	110	50	118	42	159	1	26.5	19.5	7.0	18.2	
18	14	4	11	7	18	-	6.6	4.0	2.6	5.1	
16	9	7	-	16	16	-	15.4	-	15.4	8.7	
83	69	14	28	55	81	2	35.6	12.0	23.6	29.6	
8	5	3	3	5	8	-	7.4	2.8	4.6	4.6	
108	106	2	34	74	108	-	27.2	8.6	18.6	26.7	
6	6	-	4	2	6	-	3.3	2.2	1.1	3.3	
44	12	32	24	20	44	-	16.0	8.7	7.3	4.4	
53	21	32	41	12	52	1	15.6	12.1	3.5	6.2	
131	127	4	24	107	131	-	31.9	5.8	26.0	30.9	
3	3	-	-	3	3	-	2.3	-	2.3	2.3	
21	21	-	6	15	21	-	12.2	3.5	8.7	12.2	
417	397	20	177	240	405	12	23.0	9.8	13.2	21.9	
22	1	21	13	9	22	-	14.1	8.3	5.8	0.6	
383	355	28	367	16	367	16	21.3	20.4	0.9	19.7	
41	21	20	24	17	41	-	11.2	6.6	4.6	5.8	
322	261	61	235	87	318	4	25.1	18.3	6.8	20.3	
12	9	3	2	10	12	-	7.2	1.2	6.0	5.4	
69	61	8	38	31	66	3	27.7	15.3	12.4	24.5	
26	19	7	15	11	26	-	6.8	4.0	2.8	5.0	
13	3	10	4	9	12	1	9.6	2.9	6.6	2.2	
23	4	19	21	2	23	-	7.3	6.7	0.6	1.3	
46	29	17	32	14	45	1	16.2	11.3	4.9	10.2	
104	104	-	37	67	104	-	31.9	11.4	20.5	31.9	
265	217	48	85	180	265	-	61.8	19.8	42.0	50.6	
155	92	63	64	91	155	-	67.5	27.9	39.6	40.0	
25	15	10	25	-	25	-	12.1	12.1	-	7.3	
49	31	18	28	21	49	-	17.7	10.1	7.6	11.2	

Tabell 17. Drukkenskaps-

Nr.	Byer	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
I	Alle byer	2 104	2 535	2 830	3 225	3 264	3 157	3 509	3 419	3 297	3 180	2 772	3 095
II	Byer utenfor Oslo	1 148	1 225	1 506	1 669	1 694	1 633	1 949	1 803	1 742	1 677	1 462	1 778
III	Byer m. lovl. br.v.- omsetning	1 813	2 194	2 432	2 823	2 870	2 812	3 138	3 010	2 935	2 800	2 460	2 755
IV	do. utenfor Oslo	857	884	1 108	1 267	1 300	1 288	1 578	1 394	1 300	1 297	1 150	1 438
	Oslo ²⁾	956	1 310	1 324	1 556	1 570	1 524	1 560	1 616	1 555	1 503	1 310	1 317
	Fredrikstad	25	37	58	53	59	63	83	84	62	77	42	79
	Moss	25	23	20	35	29	35	55	37	52	32	33	27
	Hamar	5	16	19	40	34	29	23	27	22	60	17	32
	Gjøvik	10	3	7	17	7	18	20	7	17	19	10	6
	Lillehammer	17	2	7	5	11	11	24	26	8	12	4	17
	Drammen	37	45	42	64	76	56	69	74	97	83	78	58
	Kongsberg	1	24	6	19	19	11	23	11	16	18	23	12
	Sandefjord	6	11	7	23	32	17	16	24	47	32	30	46
	Horten	7	7	18	9	13	11	40	31	25	40	20	24
	Tønsberg	36	37	37	55	74	46	88	63	58	57	51	55
	Larvik	19	8	13	23	16	22	21	22	18	16	29	22
	Arendal	50	32	61	52	49	53	73	58	53	57	51	74
	Kristiansand	48	65	55	89	80	81	86	79	73	89	62	76
	Stavanger	119	121	161	168	137	128	201	117	133	144	146	206
	Bergen	187	241	287	275	340	316	349	354	330	298	308	359
	Trondheim	172	150	203	188	190	217	280	229	229	161	165	244
	Bodø	8	7	19	32	20	22	10	31	20	12	17	19
	Narvik	48	26	36	69	57	72	51	59	57	47	29	32
	Tromsø	37	29	52	51	57	80	66	61	63	43	35	50
V	Byer uten lovlig br.vinomsetning	291	341	398	402	394	345	371	409	362	380	312	340
	Halden	12	22	26	20	15	13	39	31	15	9	21	18
	Sarpsborg	19	18	43	17	30	25	21	38	27	40	19	26
	Son	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5
	Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Drøbak	1	-	-	-	4	3	2	11	4	1	1	1
	Kongsvinger	3	-	5	5	11	12	13	13	5	9	4	4
	Hønefoss	10	7	12	9	6	6	8	11	6	10	7	6
	Holmsbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Beregnet etter den hjemmehørende middelfolkemengde i 1948. 2) Fra 1. januar 1948 ble Aker herred

forseelser i de enkelte byer 1948.

Tilsammen 1948	Derav :						Pr. 1000 innbg hjemmehørende folke­ mengde 9/2 1946				Nr.
	Arresta- sjoner	Andre forseelser	Begått av :				Druk­ kaps- forseelser i alt	Forseelser be- gått av innen- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbys- boende	Utenbys- boende	Menn	Kvinner					
36 387	33 004	3 383	24 474	11 913	34 566	1 821	¹⁾ 35.5	¹⁾ 23.9	¹⁾ 11.6	¹⁾ 32.2	I
19 286	17 791	1 495	10 066	9 220	18 706	580	¹⁾ 32.1	¹⁾ 16.7	¹⁾ 15.4	¹⁾ 29.6	II
32 042	29 440	2 602	22 053	9 989	30 314	1 728	39.0	26.9	12.1	35.9	III
14 941	14 227	714	7 645	7 296	14 454	487	37.1	19.0	18.1	35.3	IV
17 101	15 213	1 888	14 408	2 693	15 860	1 241	¹⁾ 40.3	¹⁾ 34.0	¹⁾ 6.3	¹⁾ 35.9	
722	683	39	325	397	707	15	51.1	23.0	28.1	48.3	
403	378	25	378	25	396	7	23.7	22.2	1.5	22.2	
324	315	9	107	217	319	5	31.8	10.5	21.3	31.0	
141	98	43	59	82	140	1	25.0	10.5	14.5	17.4	
144	141	3	32	112	144	-	22.2	4.9	17.3	21.8	
779	767	12	228	551	765	14	29.3	8.6	20.7	28.8	
183	181	2	59	124	182	1	23.5	7.6	15.9	23.3	
291	291	-	75	216	288	3	47.0	12.1	34.9	47.0	
245	245	-	136	109	238	7	22.7	12.6	10.1	22.7	
657	581	76	239	418	638	19	57.7	21.0	36.7	51.0	
229	214	15	106	123	222	7	23.5	10.9	12.6	22.0	
663	654	9	128	535	645	18	58.8	11.4	47.4	58.0	
883	881	2	486	397	862	21	36.6	20.2	16.4	36.5	
1 781	1 643	138	1 141	640	1 708	73	36.2	23.2	13.0	33.4	
3 644	3 584	60	2 103	1 541	3 505	139	33.5	19.3	14.2	33.0	
2 428	2 302	126	1 606	822	2 302	126	43.0	28.5	14.5	40.8	
217	192	25	55	162	211	6	35.1	8.9	26.2	31.1	
583	556	27	146	437	575	8	57.0	14.3	42.7	54.3	
624	521	103	236	388	607	17	57.9	21.9	36.0	48.3	
4 345	3 564	781	2 421	1 924	4 252	93	23.5	13.1	10.4	19.3	V
241	236	5	143	98	239	2	25.7	15.3	10.4	25.2	
323	242	81	299	24	322	1	25.3	23.4	1.9	19.0	
7	3	4	2	5	7	-	13.0	3.7	9.3	5.6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
28	24	4	6	22	28	-	13.9	3.0	10.9	11.9	
84	79	5	4	80	84	-	40.1	1.9	38.2	37.7	
98	92	6	15	83	96	2	27.7	4.2	23.5	26.0	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

innlemmet i Oslo by.

Tabell 17 (forts.). Drukkenskaps-

Nr.	Byer	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
V (forts.)	Svelvik	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
	Holmestrand	-	2	5	2	1	3	6	4	4	5	7	2
	Asgårdstrand	-	-	-	-	-	6	-	1	-	2	-	1
	Stavern	-	-	-	-	1	3	-	-	2	1	-	-
	Kragerø	1	4	3	7	9	8	2	4	6	6	3	1
	Langesund	-	1	-	2	-	2	6	1	-	2	3	-
	Stathelle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Brevik	1	2	1	-	1	-	5	2	1	-	3	1
	Porsgrunn	19	17	27	24	16	17	13	29	31	26	16	13
	Skien	0	34	44	59	37	43	54	73	89	84	61	43
	Notodden	9	10	12	20	19	13	15	15	13	10	12	18
	Risør	-	2	1	3	5	2	9	2	-	2	-	4
	Tvedestrand	-	1	-	-	1	1	2	1	4	5	1	5
	Grimstad	-	8	5	5	5	6	4	1	7	1	3	5
	Lillesand	-	-	1	1	3	-	-	-	-	2	1	1
	Mandal	2	4	7	14	5	3	8	4	2	16	7	10
	Farsund	2	-	-	-	3	-	-	-	1	-	3	1
	Flekkefjord	4	-	8	7	7	5	1	3	4	-	2	2
	Egersund	2	7	10	7	3	2	-	6	1	5	7	8
	Sandnes	5	19	18	14	14	8	16	9	10	14	9	6
	Skudeneshavn	-	-	-	4	12	-	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	-	2	4	2	1	1	4	-	2	2	9	-
	Haugesund	33	54	50	30	35	39	44	35	34	28	20	33
	Florø	1	9	5	1	-	-	-	7	-	-	-	-
	Alesund	13	37	39	59	36	30	25	31	29	20	24	45
	Molde	10	4	3	2	6	8	8	5	4	6	9	2
	Kristiansund	32	29	26	29	38	35	18	34	16	10	15	18
	Levanger	2	-	-	1	1	-	1	1	5	2	-	-
	Steinkjer	1	5	5	8	4	2	5	6	11	6	8	17
	Namsos	4	-	8	7	9	6	7	1	4	5	3	8
	Brønnøysund	-	-	-	-	2	3	1	-	1	-	-	-
	Mosjøen	7	5	1	5	2	-	-	-	-	5	3	4
	Mo	2	5	6	5	5	12	3	2	-	2	4	4
	Svolvær	8	1	5	2	5	1	3	2	1	5	-	4
	Harstad	14	23	13	7	18	11	19	9	9	17	12	14
	Hammerfest	1	2	5	5	14	5	7	10	9	13	13	5
	Vadsø	6	2	-	2	3	8	1	2	-	1	1	2
	Vardø	7	5	-	15	7	2	1	5	5	5	1	3

forseelser i de enkelte byer 1948.

Tilsammen 1948	Derav:						Pr. 1000 innbg. hjemmehørende folkemengde 3/12 1946				Nr.
	Arrestas- sjoner	Andre forseelser	Begått av:				Drukenskaps- forseelser i alt	Forseelser be- gått av innen- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbys- boende	Utenbys- boende	Menn	Kvinner					
3	3	-	3	-	3	-	2.7	2.7	-	2.7	V
41	38	3	12	29	41	-	18.9	5.5	13.4	17.6	(forts.)
10	10	-	4	6	10	-	19.3	7.7	11.6	19.3	
7	7	-	2	5	7	-	6.3	1.8	4.5	6.3	
54	41	13	30	24	53	1	13.6	7.6	6.0	10.3	
17	10	7	13	4	16	1	8.4	6.4	2.0	4.9	
1	1	-	-	1	-	1	1.4	-	1.4	1.4	
17	15	2	14	3	14	3	7.9	6.5	1.4	7.0	
248	248	-	81	167	234	14	27.6	9.0	18.6	27.6	
681	587	94	297	384	653	28	46.2	20.1	26.1	39.8	
166	108	58	131	35	164	2	27.5	21.7	5.8	17.9	
30	20	10	16	14	28	2	11.0	5.9	5.1	7.3	
21	14	7	1	20	21	-	20.3	19.3	1.0	13.5	
50	36	14	13	37	49	1	21.5	5.6	15.9	15.5	
9	4	5	-	9	9	-	8.3	-	8.3	3.7	
82	82	-	50	32	82	-	20.6	12.6	8.0	20.6	
10	2	8	3	7	10	-	5.6	1.7	3.9	1.1	
43	20	23	15	28	43	-	15.6	5.5	10.1	7.3	
58	23	35	17	41	57	1	17.1	5.0	12.1	6.8	
142	132	10	27	115	142	-	34.6	6.6	28.0	32.1	
16	16	-	11	5	16	-	12.3	8.4	3.9	12.3	
27	27	-	20	7	27	-	15.7	11.6	4.1	15.7	
435	429	6	294	141	418	17	24.0	16.2	7.8	23.7	
23	5	18	9	14	23	-	14.7	5.8	8.9	3.2	
388	336	52	281	107	376	12	21.5	15.6	5.9	18.7	
67	33	34	32	35	67	-	18.3	8.8	9.5	9.0	
300	242	58	223	77	298	2	23.3	17.4	5.9	18.8	
13	6	7	8	5	13	-	7.8	4.8	3.0	3.6	
78	49	29	38	40	78	-	31.4	15.3	16.1	19.7	
62	38	24	35	27	62	-	16.3	9.2	7.1	10.0	
7	2	5	4	3	7	-	5.2	2.9	2.3	1.5	
32	1	31	28	4	32	-	10.2	8.9	1.3	0.3	
50	23	27	37	13	50	-	17.6	13.0	4.6	8.1	
37	35	2	7	30	37	-	11.4	2.1	9.3	10.7	
166	138	28	95	71	163	3	38.7	22.2	16.5	32.2	
89	65	24	39	50	89	-	38.7	17.0	21.7	28.3	
28	13	15	22	6	28	-	13.5	10.6	2.9	6.3	
56	29	27	40	16	56	-	20.3	14.5	5.8	10.5	

Tabell 18. Drukkenskapsforseelser

Nr	Bygder (Fylker)	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
1	Østfold	38	15	31	49	22	38	27	19	39	33	39	35
2	Akershus } Aker ..	35	37	40	53	48	76	52	76	83	44	58	52
	} Resten ..	50	45	68	63	80	64	73	48	47	47	52	37
3	Hedmark	19	15	31	19	16	14	11	21	15	39	6	12
4	Oppland	6	9	48	29	11	8	39	27	18	31	23	38
5	Buskerud	9	1	3	7	11	7	21	10	18	16	4	7
6	Vestfold	7	-	11	14	12	23	17	12	16	10	7	12
7	Telemark	56	32	48	31	51	56	42	40	67	34	40	24
8	Aust-Agder	1	2	-	1	9	9	4	7	2	5	2	2
9	Vest-Agder	6	8	7	5	7	8	1	6	6	6	5	4
10	Rogaland	36	26	33	27	31	22	31	40	36	25	23	27
11	Hordaland	25	16	18	19	27	34	33	27	12	32	36	21
12	Sogn og Fjordane ..	6	5	10	5	8	8	7	4	2	9	1	4
13	Møre og Romsdal ..	7	8	10	2	3	11	7	3	4	13	8	4
14	Sør-Trøndelag	20	16	11	20	14	8	17	19	10	19	13	3
15	Nord-Trøndelag ..	8	6	7	7	9	11	13	7	7	6	5	8
16	Nordland	17	18	17	9	16	6	8	7	-	12	6	4
17	Troms	4	-	-	9	7	5	2	10	1	5	2	5
18	Finnmark	25	5	16	32	20	12	26	30	34	12	11	13
	Tilsammen	375	264	409	401	402	420	431	413	417	398	341	312
	Unntatt Aker	340	227	369	348	354	344	379	337	334	354	283	260

1) Ikke oppgitt for Aker politidistrikt (Aker, Asker og Bærum).

Tabell 19. Drukkenskapsforseelser

Nr.	Bygder (Fylker)	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
1	Østfold	23	28	37	36	30	42	40	34	48	67	28	47
2	Akershus ¹⁾	68	74	80	103	60	41	78	60	50	63	72	66
3	Hedmark	29	27	32	27	46	38	50	41	51	46	36	45
4	Oppland	25	31	9	22	13	50	23	21	10	31	14	18
5	Buskerud	14	7	11	12	10	10	24	21	14	14	16	15
6	Vestfold	5	7	5	13	14	13	34	10	14	14	12	12
7	Telemark	13	36	25	25	40	54	74	37	46	49	27	21
8	Aust-Agder	7	4	5	12	3	12	5	7	6	3	2	5
9	Vest-Agder	3	8	8	14	17	20	3	18	10	11	9	20
10	Rogaland	33	28	22	25	34	30	26	31	26	44	19	24
11	Hordaland	27	24	34	39	22	22	46	19	17	41	29	22
12	Sogn og Fjordane ..	4	3	6	3	6	3	6	13	6	10	11	8
13	Møre og Romsdal ..	5	10	3	12	6	7	4	6	9	3	5	13
14	Sør-Trøndelag	2)	9	14	16	12	22	19	14	19	17	17	8
15	Nord-Trøndelag ...	19	15	2	7	14	11	4	11	5	11	10	8
16	Nordland	20	11	4	3	15	8	1	12	18	8	11	5
17	Troms	7	4	12	-	10	3	6	1	8	1	6	2
18	Finnmark	12	17	17	26	14	15	25	8	28	13	13	16
	Tilsammen	334	343	326	395	366	401	468	364	385	446	337	355

1) Fra 1. januar 1948 ble Aker herred innlemmet i Oslo by. Asker og Bærum hadde 162 forseelser.

i bygdene fylkesvis 1947.

Tilsammen 1947	Derav :						Pr. 1000 innbg. hjemmehørende folke­mengde ^{3/12} 1946				Nr.
	Arresta- sjoner	Andre forseelser	Begått av :				Drukkenkaps- forseelser i alt	Forseelser be- gått av innen- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbygds- boende	Utenbygds- boende	Menn	Kvinner					
385	248	137	324	61	381	4	3.1	2.6	0.5	2.0	1
654	430	224	1) -	1) -	599	55	3.8	-	-	2.5	2
674	547	127	566	108	652	22	5.6	4.7	0.9	4.5	2
218	119	99	177	41	218	-	1.4	1.1	0.3	0.8	3
279	136	143	258	21	279	-	2.0	1.8	0.2	1.0	4
122	97	25	77	45	119	3	1.1	0.7	0.4	0.9	5
141	127	14	85	56	139	2	1.4	0.8	0.6	1.2	6
521	222	299	293	228	516	5	5.7	3.2	2.5	2.4	7
44	20	24	34	10	43	1	0.8	0.6	0.2	0.4	8
69	10	59	60	9	69	-	1.1	1.0	0.1	0.2	9
357	157	200	286	71	355	2	2.9	2.4	0.5	1.3	10
300	124	176	254	46	296	4	1.6	1.4	0.2	0.7	11
69	9	60	51	18	69	-	0.7	0.5	0.2	0.1	12
80	12	68	53	27	80	-	0.5	0.4	0.1	0.1	13
170	88	82	144	26	168	2	1.3	1.1	0.2	0.6	14
94	49	45	66	28	94	-	1.0	0.7	0.3	0.5	15
120	13	107	95	25	120	-	0.6	0.5	0.1	0.1	16
50	8	42	34	16	49	1	0.5	0.3	0.2	0.1	17
236	105	131	187	49	234	2	5.1	4.0	1.1	2.3	18
4 583	2 521	2 062	-	-	4 480	103	2.0	-	-	1.1	
3 929	2 091	1 838	3 044	885	3 881	48	1.9	1.5	0.4	1.0	

i bygdene fylkesvis 1948.

Tilsammen 1948	Derav :						Pr. 1000 innbg. hjemmehørende folke­mengde ^{3/12} 1946				Nr.
	Arresta- sjoner	Andre forseelser	Begått av :				Drukkenkaps- forseelser i alt	Forseelser be- gått av innen- bysboende	Forseelser be- gått av uten- bysboende	Arrestasjoner	
			Innenbygds- boende	Utenbygds- boende	Menn	Kvinner					
460	327	133	386	74	459	1	3.8	3.2	0.6	2.7	1
815	585	230	632	183	799	16	4.9	3.8	1.1	3.5	2
468	193	275	410	58	466	2	3.0	2.6	0.4	1.2	3
267	44	223	240	27	266	1	1.9	1.7	0.2	0.3	4
168	125	43	106	62	165	3	1.5	1.0	0.5	1.1	5
153	151	2	56	97	146	7	1.5	0.5	1.0	1.5	6
447	211	236	239	208	443	4	4.9	2.6	2.3	2.3	7
71	32	39	48	23	68	3	1.3	0.9	0.4	0.6	8
141	31	110	116	25	141	-	2.3	1.9	0.4	0.5	9
342	184	158	226	116	339	3	2.8	1.9	0.9	1.5	10
342	132	210	263	79	334	8	1.8	1.4	0.4	0.7	11
79	19	60	66	13	79	-	0.8	0.7	0.1	0.2	12
83	26	57	61	22	83	-	0.6	0.4	0.2	0.2	13
187	107	80	139	48	184	3	1.4	1.0	0.4	0.8	14
117	73	44	100	17	117	-	1.2	1.0	0.2	0.8	15
116	13	103	89	27	115	1	0.6	0.5	0.1	0.1	16
60	14	46	54	6	60	-	0.6	0.5	0.1	0.1	17
204	41	163	152	52	203	1	4.4	3.3	1.1	0.9	18
4 520	2 308	2 212	3 383	1 137	4 467	53	2.1	1.6	0.5	1.1	

Tabell 20. Drukkenskapsforseelser (alle) og forseelser pr. 1 000 innbyggere¹⁾ i byene, Oslo, byene utenfor Oslo og bygdene. 1913—48.

År	Byene		Oslo		Byene utenfor Oslo		Bygdene	
	Drukkenskapsforseelser	Pr. 1000 innbyggere	Drukkenskapsforseelser	Pr. 1000 innbyggere	Drukkenskapsforseelser	Pr. 1000 innbyggere	Drukkenskapsforseelser	Pr. 1000 innbyggere
1913	50 496	70.9	20 293	80.8	30 203	65.5	5 181	3.0
1914	44 764	62.0	19 071	76.0	25 693	54.5	4 368	2.5
1915	47 236	64.2	20 684	81.8	26 552	55.0	4 821	2.7
1916	57 460	76.7	24 818	96.9	32 642	66.2	4 821	2.7
1917	29 413	38.8	13 672	53.0	15 741	31.5	1 696	0.9
1918	22 036	28.7	12 217	47.2	9 819	19.3	878	0.5
1919	34 770	44.9	16 938	65.1	17 832	34.7	2 640	1.4
1920	31 304	40.0	13 624	52.2	17 680	33.9	3 235	1.7
1921	32 077	40.6	13 750	52.9	18 327	34.6	3 425	1.8
1922	40 369	50.8	18 195	70.3	22 174	41.4	4 316	2.3
1923	44 441	55.7	22 504	86.9	21 937	40.7	4 578	2.4
1924	38 651	48.4	18 704	72.5	19 947	36.9	4 537	2.3
1925	33 453	41.8	16 518	64.3	16 935	31.2	4 989	2.6
1926	31 057	38.8	15 197	59.6	15 860	29.0	4 954	2.5
1927	31 286	39.1	14 709	57.9	16 577	30.3	4 761	2.4
1928	32 595	40.7	14 688	58.1	17 907	32.7	5 139	2.6
1929	33 062	41.4	14 853	58.7	18 209	33.3	5 219	2.6
1930	31 991	40.0	14 104	55.3	17 887	32.8	4 815	2.4
1931	27 164	33.8	11 917	46.5	15 217	27.9	4 065	2.0
1932	28 225	35.0	13 380	51.7	14 845	27.1	4 277	2.1
1933	27 293	33.7	12 504	47.7	14 789	27.0	4 302	2.1
1934	27 488	33.8	12 441	46.9	15 047	27.5	4 244	2.1
1935	27 386	33.6	12 505	46.7	14 881	27.2	4 196	2.0
1936	28 644	35.0	12 759	47.1	15 885	29.0	4 852	2.3
1937	30 079	36.6	12 858	46.9	17 221	31.5	4 720	2.3
1938	31 936	38.7	13 939	50.7	17 997	32.7	5 426	2.6
1939	32 430	39.2	14 055	51.1	18 375	33.2	5 414	2.6
1940	29 164	35.1	12 159	44.5	17 005	30.4	3 830	1.8
1941	15 947	19.1	5 380	19.7	10 567	18.8	2 928	1.4
1942	14 387	17.1	5 462	20.1	8 925	15.7	2 215	1.0
1943	19 540	23.1	7 699	28.8	11 841	20.5	2 618	1.2
1944	18 311	21.4	6 911	26.1	11 400	19.4	2 745	1.3
1945	18 198	21.1	7 289	26.7	10 909	18.5	2 004	0.9
1946	38 060	43.6	15 233	53.4	22 827	38.9	4 455	2.0
1947	34 838	39.4	15 276	52.9	19 562	32.9	4 583	2.0
1948 ²⁾		³⁾ 40.4		³⁾ 56.9				³⁾ 2.2
	36 387	35.5	17 101	40.3	19 286	32.1	4 520	2.1

¹⁾ Beregnet etter den hjemmehørende middelfolkemengde i hvert år (for 1948 etter folketallet pr. 31. desember 1947). ²⁾ Fra. 1. januar 1948 ble Aker herred innlemmet i Oslo by. Promilletallene er foreløpige. ³⁾ Aker herred regnet til bygdene med 500 forseelser.

Tabell 21. Drukkenskapsforseelser (alle) i byene og bygdene i hver måned 1938—1939 og 1946—1948.

Måned	Byene					Bygdene				
	1948	1947	1946	1939	1938	1948	1947	1946	1939	1938
Januar	2 104	2 119	3 826	2 040	2 124	334	375	331	370	385
Februar ..	2 535	1 844	2 803	2 230	2 338	343	264	312	315	341
Mars	2 830	2 849	3 438	2 853	2 931	326	409	357	453	466
April	3 225	2 857	3 380	2 858	2 787	395	401	390	482	492
Mai	3 264	3 042	3 277	2 654	2 739	366	402	404	505	446
Juni	3 157	3 142	1 477	2 431	2 605	401	420	205	523	470
Juli	3 509	3 542	4 049	2 509	2 737	468	431	479	591	461
August	3 419	3 631	3 868	2 467	2 642	364	413	429	594	477
September	3 297	3 193	3 292	3 222	2 832	385	417	430	467	447
Oktober ..	3 180	3 012	3 304	3 449	2 882	446	398	448	486	588
November	2 772	2 615	2 627	3 028	2 601	337	341	343	352	445
Desember	3 095	2 992	2 719	2 689	2 718	355	312	327	276	408

Tabell 22. Drukkenskapsforseelser (alle) i de enkelte kvartaler i årene 1928—30, 1933—35, 1937—39 og 1946—48.

	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
	Byene ³⁾				Bygdene ³⁾			
1948	7 469	9 646	10 225	9 047	1 003	1 162	1 217	1 138
1947	6 812	9 041	10 366	8 619	1 048	1 223	1 261	1 051
1946	10 067	8 134	11 209	8 650	1 000	999	1 338	1 118
1937—39 ¹⁾	7 393	8 577	8 211	9 166	1 192	1 510	1 652	1 441
1933—35 ²⁾	6 390	6 706	6 616	6 521	881	1 107	1 164	917
1928—30 ¹⁾	8 020	8 512	8 585	8 765	1 107	1 401	1 480	1 294
	Oslo ³⁾				Byene utenfor Oslo			
1948	3 590	4 650	4 731	4 130	3 879	4 996	5 494	4 917
1947	2 706	3 963	4 790	3 817	4 106	5 078	5 576	4 802
1946	3 919	3 088	4 687	3 539	6 148	5 046	6 522	5 111
1937—39 ¹⁾	3 476	3 835	3 498	3 895	3 917	4 744	4 755	5 271
1933—35 ²⁾	3 070	3 041	2 805	2 865	3 191	3 642	3 811	3 656
1928—30 ¹⁾	3 574	3 817	3 813	4 050	4 446	4 954	4 772	4 715
	Bergen				Trondheim			
1948	715	931	1 033	965	525	595	738	570
1947	1 093	1 042	1 018	813	471	748	721	622
1946	1 412	1 176	1 269	1 228	1 120	954	1 010	660
1937—39 ¹⁾	866	867	922	1 208	557	716	643	633
1933—35 ²⁾	667	669	715	790	383	406	516	460
1928—30 ¹⁾	1 032	1 066	922	978	574	601	554	688
	Stavanger				Kristiansand			
1948	401	433	451	496	168	250	238	227
1947	228	254	625	419	216	289	285	202
1946	246	272	305	276	427	257	440	328
1937—39 ¹⁾	392	417	377	393	241	286	357	367
1933—35 ²⁾	252	292	256	266	181	216	172	200
1928—30 ¹⁾	451	461	444	431	367	356	372	331
	Drammen				Tønsberg, Sandefjord og Larvik			
1948	124	196	240	219	174	308	357	338
1947	140	195	196	157	218	319	448	300
1946	283	187	302	178	306	262	420	284
1937—39 ¹⁾	202	257	262	296	311	437	511	393
1933—35 ²⁾	157	157	123	192	221	303	349	270
1928—30 ¹⁾	194	199	227	270	274	530	465	263
	Byer med lovl. br.omsetn. 1948 ³⁾				De andre byer			
1948	6 439	8 505	9 083	8 015	1 030	1 141	1 142	1 032
1947	5 929	7 941	9 156	7 294	883	1 100	1 210	1 325
1946	9 027	7 236	10 059	7 569	1 040	898	1 150	1 081
1937—39 ¹⁾	6 537	7 599	7 342	8 190	856	978	938	1 007
1933—35 ²⁾	5 743	5 913	5 854	5 746	647	750	762	763
1928—30 ¹⁾	6 962	7 388	7 615	7 728	1 102	1 295	1 046	1 136

1) De høyeste kvartalstall i disse år. 2) De laveste kvartalstall i disse år. 3) Fra 1. januar 1948 ble Aker herred innlemmet i Oslo by.

Tabell 23. Drukkenskapsforseelser i byene utenfor Oslo og i bygdene, begått av personer bosatt innenfor og utenfor kommunen 1922—1948.

	Byene utenfor Oslo				Bygdene			
	Forseelser i alt	Av innenbysboende	Av utenbysboende	Pst. forseelser begått av utenbysboende	Forseelser i alt	Av innenbygdsboende	Av utenbygdsboende	Pst. forseelser begått av utenbygdsboende
1922. . .	22 174	12 168	10 006	45.1	4 316	3 720	596	13.8
1923. . .	21 937	12 900	9 037	41.2	4 578	3 714	864	18.9
1924. . .	19 947	11 372	8 575	43.0	4 537	3 606	931	20.5
1925. . .	16 935	9 202	7 733	45.7	4 989	3 746	1 243	24.9
1926. . .	15 860	8 898	6 962	43.9	4 954	3 848	1 106	22.3
1927. . .	16 577	10 065	6 512	39.3	4 761	3 579	1 182	24.8
1928. . .	17 907	10 760	7 147	39.9	5 139	3 723	1 416	27.6
1929. . .	18 209	10 621	7 588	41.7	5 219	3 705	1 514	1) 29.0
Bygdene ÷ Aker politidistr. 2)								
1930. . .	17 887	10 154	7 733	43.2	3 851	3 084	767	19.9
1931. . .	15 217	8 688	6 529	42.9	3 151	2 511	640	20.3
1932. . .	14 845	8 828	6 017	40.5	3 200	2 515	685	21.4
1933. . .	14 789	8 562	6 227	42.1	3 376	2 670	706	20.9
1934. . .	15 047	8 657	6 390	42.5	3 545	2 865	480	14.4
1935. . .	14 881	8 359	6 522	43.8	3 142	2 533	609	19.4
1936. . .	15 885	8 831	7 054	44.4	3 829	3 022	807	21.1
1937. . .	17 221	9 222	7 999	46.4	3 786	3 247	539	14.2
1938. . .	17 997	9 659	8 338	46.3	4 437	3 820	617	13.9
1939. . .	18 375	10 072	8 303	45.2	4 538	3 900	638	14.1
1940. . .	17 005	9 085	7 920	46.6	3 153	2 532	621	19.7
1941. . .	10 567	5 649	4 918	46.5	2 569	2 006	563	21.9
1942. . .	8 925	4 823	4 102	46.0	1 741	1 260	481	27.6
1943. . .	11 841	6 360	5 481	46.3	2 151	1 587	564	26.2
1944. . .	11 400	7 017	4 383	38.4	2 333	1 714	619	26.5
1945. . .	10 909	6 784	4 125	37.8	1 746	1 311	435	24.9
1946. . .	22 827	11 965	10 862	47.6	3 777	2 983	794	21.0
1947. . .	19 562	10 227	9 335	47.7	3 929	3 044	885	22.5
1948. . .	19 286	10 066	9 220	3) 47.8	4 520	3 383	1 137	25.2

1) For 1930—42: 25.0, 26.8, 29.3, 28.4, 22.2, 29.1, 27.8, 20.8, 20.2, 19.0, 25.4, 25.6 og 34.5.
2) Fra 1948: Bygdene — Aker herred. Asker og Bærum hadde i 1948 162 forseelser, herav 117 forseelser av innenbygdsboende. 3) For Oslo var det 15.7 pst. og for alle byer 32.7.

Tabell 24. Pst. av alle drukkenskapsforseelser som er begått av kvinner.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Alle byer .	3.09	3.24	4.16	4.35	4.85	5.14	4.01	4.44	5.01	4.73	5.16	5.27	5.02
Oslo	4.49	4.75	6.39	6.96	7.72	7.25	5.72	6.06	7.35	6.64	7.11	7.59	7.29
Andre byer	1.65	1.83	2.00	1.85	2.30	3.41	2.61	3.16	3.18	3.01	3.51	3.35	3.11
Bygder . . .	1.11	1.30	1.20	1.21	1.37	1.38	1.38	1.31	1.70	1.89	1.67	1.23	1.60
	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948
Alle byer .	5.17	4.73	4.37	4.40	4.54	5.59	7.33	8.07	8.24	7.46	4.93	4.56	5.00
Oslo	7.94	7.16	6.41	6.79	7.52	9.80	12.27	13.68	12.50	11.76	7.33	6.32	7.26
Andre byer	2.94	2.91	2.79	2.57	2.38	3.45	4.30	4.43	5.65	4.59	3.34	3.18	3.01
Bygder . . .	2.08	1.55	1.73	1.59	1.41	1.37	1.90	1.83	1.24	1.35	1.32	2.25	1.17

Anm.: Drukkenskapsforseelsenes antall var for kvinner 1930—48: 1483, 1431, 1416, 1480, 1500, 1442, 1581, 1495, 1490, 1513, 1373, 932, 1096, 1625, 1542, 1385, 1937 1692 og 1874.

1) Nedgangen kommer for en stor del av at Aker herred fra 1. januar 1948 ble innlemmet i Oslo by. Tar en med Aker blir det ca. 2 pst.

**Tabell 25. Byene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel¹⁾
1939, 1948 og 1949.**

	1949		1948		1939		
	Antall	Hj.hørende folkemengde 3/12 1946	Antall	Hj.hørende folkemengde 3/12 1946 ²⁾	Antall	Hj.hørende folkemengde 1/12 1930 ²⁾	
1. Salg og skjenking av brennevin	6	631 531	6	631 531	6	449 297	
2. Salg av brennevin	14	189 491	14	189 491	11	113 194	
3. Salg og skjenking av vin	5	24 556	5	24 556	9	37 238	
4. Salg av vin	-	-	-	-	1	14 646	
5. Skjenking av vin {	a. m. ølsalg ³⁾	14	67 829	13	64 177	3	20 794
	b. u. ølsalg	-	-	1	3 652	4	12 277
6. Salg av alt slags øl ⁴⁾	8	30 307	7	29 804	10	68 306	
7. Salg av øl unnt. bokkøl	-	-	3	5 373	1	262	
8. Skjenking av alt slags øl	-	-	-	-	1	3 594	
9. Skjenking av øl unnt. bokkøl ..	1	3 148	-	-	2	9 980	
10. Ingen rusdrikkhandel	⁵⁾ 18	58 897	⁶⁾ 17	57 175	⁷⁾ 19	73 997	
Tilsammen	66	1 005 759	66	1 005 759	67	803 585	

1) Det er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og departementsbevillinger. De salgs- og skjenkeberettigede har i 1948 ikke hatt anledning til å omsette sterkere øl enn bayer og pilsener. 2) Det er tatt hensyn til senere byutvidelser. Aker herred innlemmet i Oslo pr. 1. januar 1948. 3) Herunder kommuner med bryggeri. I disse år ingen byer med bare bryggerisalg. 4) Herunder kommuner med bryggeri. I 1948 og 1949 ingen byer med bare bryggerisalg og i 1939 2 byer med 59 172 innbyggere. 5) Herav 4 byer med 23 144 innbyggere salg av alkoholsvakt øl. 6) Likeså 6 og 28 849. 7) Likeså 2 og 5 757.

**Tabell 26. Antallet av byer som har handel¹⁾ av de forskjellige slags
1939, 1948 og 1949.**

	1949		1948		1939		
	Antall	Hj.hørende folkemengde 3/12 1946	Antall	Hj.hørende folkemengde 3/12 1946 ²⁾	Antall	Hj.hørende folkemengde 1/12 1930 ²⁾	
Alle byer	66	1 005 759	66	1 005 759	67	803 585	
Brennevin {	handel i det hele	20	821 022	20	821 022	17	562 491
	salg	20	821 022	20	821 022	17	562 491
Vin {	skjenking	6	631 531	6	631 531	6	449 297
	handel i det hele	39	913 407	39	913 407	33	637 526
Bokkøl {	salg	25	845 578	25	845 578	26	604 455
	skjenking	38	903 174	38	903 174	31	612 544
Bayerøl, pilsenerøl (sk.kl. 2) {	handel i det hele	47	943 714	45	929 221	45	719 346
	salg ³⁾	43	911 341	42	916 786	40	703 475
Bayerøl, pilsenerøl (sk.kl. 2) {	skjenking	42	915 974	40	900 948	37	655 125
	handel i det hele	48	946 862	49	948 584	48	729 588
Bayerøl, pilsenerøl (sk.kl. 2) {	salg ⁴⁾	45	927 846	47	939 297	41	703 737
	skjenking	44	925 159	44	925 159	39	665 105

1) Det er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og departementsbevillinger. De salgs- og skjenkeberettigede har i 1948 ikke hatt anledning til å omsette sterkere øl enn bayer og pilsener. 2) Det er tatt hensyn til senere byutvidelser. Aker herred innlemmet i Oslo pr. 1. januar 1948. 3) Herunder kommuner med bryggeri. I 1949 har 2 byer med 15 899 innbyggere bare bryggerisalg, i 1948 1 by med 6 174 innbyggere og i 1939 2 byer med 59 172 innbyggere. 4) Som anført i note 3.

**Tabell 27. Herredene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel¹⁾
1939, 1948 og 1949.**

	Antall herreder i Riket	Salg og skjenking av vin	Salg av vin	Skjenking av vin		Salg av alt slags øl	Salg av annet øl enn bakkøl	Skjenking av alt slags øl	Skjenking av annet øl enn bakkøl	Ingen rusdrikkhandel
				med ølsalg	uten ølsalg					
1949	680	-	1	29	39	25	26	24	11	²⁾ 525
1948	680	-	1	30	43	20	21	21	10	³⁾ 534
1939	682	2	-	19	65	10	7	32	14	⁴⁾ 533

1) Det er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og departementsbevillinger. 2) Herav har 62 salg av alkoholsvakt øl. 3) Likeså 77. 4) Likeså 16.

**Tabell 28. Herreder med og uten rusdrikkbevilgning fordelt fylkesvis
1939 og 1949.**

	1949				1939	
	Med bevilgning		Uten bevilgning		Med bevilgning	Uten bevilgning
	Antall	Folketal ¹⁾	Antall	Folketal ¹⁾		
Østfold	7	24 527	21	98 128	²⁾ 7	22
Akershus	24	142 380	5	22 542	³⁾ 20	10
Hedmark	17	104 843	13	50 468	17	13
Oppland	28	107 676	7	33 418	24	11
Buskerud	20	97 983	4	12 216	20	4
Vestfold	13	63 336	5	38 704	⁴⁾ 9	10
Telemark	5	19 644	20	71 601	7	18
Aust-Agder	-	-	31	55 611	4	27
Vest-Agder	-	-	37	60 693	-	37
Rogaland	2	9 035	46	112 107	4	44
Hordaland	⁵⁾ 7	32 093	⁶⁾ 49	154 860	10	45
Sogn og Fjordane	1	2 349	37	91 956	3	35
Møre og Romsdal	-	-	65	146 572	-	65
Sør-Trøndelag	2	30 043	53	105 664	4	51
Nord-Trøndelag	3	12 567	42	84 100	2	43
Nordland	14	59 675	49	128 001	9	54
Troms	5	19 094	28	79 065	5	28
Finnmark	7	23 153	13	23 475	4	16
Tilsammen	155	748 398	525	1 369 181	149	533

1) Hjemmebørende folkemengde 3. desember 1946. 2) Omfatter Jeløy som 1. juli 1943 ble innlemmet i Moss. 3) Omfatter Aker som 1. januar 1948 ble innlemmet i Oslo. 4) Omfatter Stavern som ble fra 1. juli 1943. 5) Dessuten er det gitt departementsbevillinger i 3 andre kommuner. 6) Omfatter Fedje som er egen kommune fra 1. juli 1947.

Byer og herreder hvor det er gitt rusdrikkbevillinger i 1949.

(Sesongbevillinger unntatt. Byer med bryggeri tatt med.)

Byer med:

- I. *Salg og skjenking av brennevin*: Oslo, Hamar, Drammen, Tønsberg, Bergen og Trondheim.
- II. *Salg av brennevin*: Fredrikstad, Moss, Lillehammer, Gjøvik, Kongsberg, Horten, Sandefjord, Larvik, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bodø, Narvik og Tromsø.
- III. *Salg og skjenking av vin*: Fredrikstad, Moss, Drøbak, Oslo, Kongsvinger, Hamar, Lillehammer, Gjøvik, Hønefoss, Drammen, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Bodø og Tromsø.
- IV. *Salg av vin*: Narvik.
- V. *Skjenking av vin*: Halden, Sarpsborg, Son, Åsgårdstrand, Stavern, Kragerø, Porsgrunn, Langesund, Molde, Kristiansund, Levanger, Mo, Svolvær og Harstad.
- VI. *Salg og skjenking av alt slags øl*: Oslo, Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Son, Drøbak, Kongsvinger, Hamar, Lillehammer, Hønefoss, Drammen, Kongsberg, Holmsbu, Svelvik, Holmestrand, Horten, Åsgårdstrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Stavern, Kragerø, Langesund, Porsgrunn, Skien, Arendal, Tvedestrand, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Levanger, Mo, Bodø, Svolvær, Harstad og Tromsø.
- VII. *Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt bokkøl*: Notodden.
- VIII. *Salg av alt slags øl*: Hvitsten, Brevik, Haugesund og Brønnøysund.
- IX. *Salg av øl unntatt bokkøl og skjenking av alt slags øl*: Molde, Kristiansund.
- X. *Skjenking av alt slags øl*: Gjøvik og Narvik.
- XI. *Skjenking av øl unntatt bokkøl*: Mosjøen.

Herreder med:

- I. *Salg av vin*: Nordland: Vågan.
- II. *Skjenking av vin*: Østfold: Rygge. Akershus: Ås, Bærum, Ski og Asker. Hedmark: Ringsaker, Stange, Elverum, Nes, Vang, Furnes, Tynset, Åmot og Alvdal. Oppland: Lesja, Vågå, Nord-Fron, Gran, V. Gausdal, Biri, Snertingdal, Skjåk, Sør-Fron, Øyer, Ø. Gausdal, Fåberg, Brandbu, Dovre, Fluberg, Jevnaker, S. Land, Ø. Slidre, V. Slidre, S. Aurdal, N. Aurdal, Ringebu og Vang. Buskerud: Norderhov, Hole, Lier, Krødsherad, Hol, Uvdal, Modum og Adal. Vestfold: Skoger, Borre, Tjøme, Sem og Nøtterøy. Telemark: Tinn. Rogaland: Sauda. Hordaland: Kinsarvik, Eidfjord, Ulvik, Voss og Os. Sør-Trøndelag: Opdal og Strinda. Nordland: Hadsel, Stamnes, Moskenes, Andenes, Hattfjellidal og Sortland. Troms: Kåfjord Storfjord og Tromsøysund.

- III. *Salg og skjenking av alt slags øl: Østfold: Rygge. Akershus: Oppegård, Asker, Ås, Vestby, Lillestrøm, Bærum, Ski og Rælingen. Hedmark: Ringsaker, Vang og Elverum. Oppland*¹⁾: Jevnaker, Brandbu, Gran, Lunner, Skjåk og Sel. *Buskerud: Lier, Hurum, Nedre Eiker, Ådal og Hole. Vestfold: Nøtterøy, Tjøme, Sem, Borre, Sande og Strømm. Telemark: Tinn. Nordland: Moskenes, Andenes og Hol.*
- IV. *Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt bakkøl: Troms: Kvæfjord. Finnmark: Sør-Varanger.*
- V. *Salg av alt slags øl: Østfold: Våler. Akershus: Frogn, Nannestad, Gjerdrum, Nittedal, Kråkstad og Nesodden. Oppland: Torpa og N. Land. Vestfold: Våle. Hordaland: Laksevåg. Finnmark: Kjelvik.*
- VI. *Salg av øl unntatt bakkøl og skjenking av alt øl: Hedmark: Furnes. Oppland: N. Aurdal og S. Land. Vestfold: Skoger. Sør-Trøndelag: Strinda.*
- VII. *Salg og skjenking av øl unntatt bakkøl: Østfold: Askim og Mysen. Akershus: Sørum, Skedsmo og Eidsvoll. Hedmark: Brandval, Nes, Stange og Sør-Odal. Buskerud: Røyken. Telemark: Sauherad.*
- VIII. *Salg av øl unntatt bakkøl: Østfold: Spydeberg, Trøgstad og Rødnes. Akershus: Lørenskog, Fet, Ullensaker, Setskog, Hurdal, Feiring og Enebak. Hedmark: Eidskog. Vestfold: Ramnes, Andebu, Botne og Hof. Nordland: Hemnes. Finnmark: Karasjok.*
- IX. *Skjenking av alt slags øl: Hedmark: Løten, Tynset, Ytre Rendal, Åmot, Stor-Elvdal, Romedal og Alvdal. Oppland: Ø. Gausdal, Fluberg, Vang, Øyer, Sør-Fron, Vågå, Lesja, Lom, Ø. Slidre, V. Slidre, Nord-Fron, V. Gausdal, Fåberg, Biri, Snertingdal og Dovre. Buskerud: Rollag, Krødsherad, Øvre Sandsvær, Ytre Sandsvær, Ø. Eiker, Nore, Flå, Hol og Norderhov. Vestfold: Lardal. Telemark: Rauland, Hjartdal og Bø. Rogaland: Sola og Sauda. Hordaland: Samnanger, Kinsarvik, Eidfjord, Ulvik, Voss og Os. Sogn og Fjordane: Aurland. Sør-Trøndelag: Opdal. Nord-Trøndelag: Verdal og Høylandet. Nordland: Sortland, Bodin, Vågan, Lødingen, Stamnes, Hadsel og Bindal. Troms: Storfjord, Tromsøysund, Kåfjord og Øverbygd.*
- X. *Skjenking av øl unntatt bakkøl: Hedmark: Folldal. Oppland: S. Aurdal og Ringebu. Buskerud: Uvdal, Modum, Nes, Gol og Hemsedal. Nord-Trøndelag: Snåsa. Nordland: Hattfjellidal, Nord-Rana og Buksnes. Finnmark: Vardø, Kistrand, Alta og Lebesby.*

---

¹⁾ For 1948 skal her stå Lunner i stedet for Vardal. Stat. Medd. 1948 nr. 4—5, s. 229.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X. (Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1948 (forts.).

- Nr. 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. (*Statistique de la criminalité.*)
- 167. Norges kommunale finanser 1943—44. (*Finances des communes.*)
- 168. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. (*Dette etc. des communes.*)
- 169. Syketrygden 1946. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 170. Skattestatistikken 1946—47. (*Répartition d'impôts.*)

Rekke X.

Trykt 1949.

- Nr. 171. Statistisk økonomisk oversikt over året 1948. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 172. Folkemengdens bevegelse 1942—45. (*Mouvement de la population.*)
- 173. Meieribruket i Norge 1947. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 174. Forsikringsselskaper 1947. (*Sociétés d'assurances.*)
- 175. Veterinærvesenet 1947. (*Service vétérinaire.*)
- 176. Norges bergverksdrift 1947. (*Mines et usines.*)
- 177. Norges jernbaner 1945—46. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 178. Statistiske Oversikter 1948. (*Résumé rétrospectif.*)
- 179. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1945. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 180. Norges industri 1946. (*Statistique industrielle.*)
- 181. Sinnssykehusenes virksomhet 1943, 1944, 1945. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 182. Fagskolestatistikk 1944/45—1946/47. (*Ecoles professionnelles.*)
- 183. Bøndenes bruttoformue og gjeld 1940, 1944 og 1946. (*Fortune et dette des propriétaires.*)
- 184. Telegrafverket 1946—47. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 185. Arbeidslønninger 1947. (*Salaires des ouvriers.*)
- 186. Norges handel 1947. (*Commerce.*)
- 187. Industrierbeidertrygden 1946. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
- 188. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1948. (*Dette etc. des communes.*)
- 189. Skolestatistikk 1945—46. (*Instruction publique.*)
- 190. Norges postverk 1948. (*Statistique postale.*)
- 191. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1946. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 192. Alkoholstatistikk 1947—48. (*Statistique de l'alcool.*)

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:
Statistiske Meddelelser. 12 nr. i året. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
Statistiske Oversikter 1948. Oslo 1949. (*Résumé rétrospectif 1914, 1926 et 1948.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrådet er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:
Statistisk Årbok samtlige årganger til og med 1943—45.
Norges Handel samtlige årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30, 1934—39.

5. september 1949.